

NAPLÓ

XXXIII. ÉVFOLYAM
10. SZÁM
ÁRA: 80 FILLÉR
1976. I. 13., KEDD

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Mai számunkban:

Reflektorfényben az V. ötéves terv 3. oldal

A Napló postája 4. oldal

Nagy tervek jegyében 5. oldal

Tanácselnökök tapasztalatcseréje

Egyhetes továbbképzésen vesznek részt Hajdú-Bihar megye községeinek és nagyközségeinek tanácselnökei Hajdúszoboszlón. A tanácsi vezetők utoljára egy évvel ezelőtt találkoztak a mostanihoz hasonló alkalomból, amikor két hetet töltöttek az idősebb feladatok megbeszélésével.

A továbbképzést dr. Kolozsvári Lajos, a megyei tanács végrehajtó bizottságának titkára nyitotta meg, s már hétfőn, a tapasztalatcserére első napján megkezdődött az érdemi munka. A résztvevők az elkövetkező néhány napon több előadást hallgatnak meg, s lehetőség lesz konzultációkra is.

A tapasztalatcserére számos előadásnak témáját két nagy csoportra lehet osztani. Az elsőbe az elméleti jellegűek, az MSZMP XI. kongresszusának határozataiból adódó elvi problémák tartoznak, míg a másodikok a belső tanácsi feladatok gyűjtőnévvel illethetők. A továbbképzés előadói között ennek megfelelően a megyei pártbizottság osztályvezetői és a megyei tanács vezetői is szerepelnek.

A jövőben társadalmunk igényeinek megfelelően a tanácsokra még nagyobb feladat hárul az egy-egy községben működő gazdasági egységek, tömegszervezetek munkájának összehangolásában. Kitérnek ez abból is, hogy a rendezvények szervezői egy elvi és gyakorlati jellegű előadást vettek be a programba ebből a témakörből. Ugyanakkor kedden délután Hajdúdorogra látogatnak el a résztvevők, hogy a helyszínen ismerkedjenek meg a tanácsi koordinációs munka ottani, kedvező tapasztalataival.

Ezenkívül szó lesz még az 1976. évi tanácsi költségvetésről, a káderpolitikai munka jövőbeni feladatairól. A tapasztalatcserét bizonyára jól színesítik majd azok a kisebb csoportokban tartott beszélgetések, amelyek előtt egy-egy tanácselnök tart vitaindító előadást. Az egy hét során a szervezők arra is módot találnak, hogy bővítsék a tanácselnökök polgári védelmi ismereteit. Ebből a szempontból nagy segítséget jelent, hogy a továbbképzést a korszerűen felszerelt polgári védelmi bázison tartják.

A héten kezdődnek

a munkásör egységgyűlések

Mint már arról hírt adtunk, hamarosan megyénkben is megkezdődnek a munkásör egységgyűlések. Az alegységek elmúlt év végi tanácskozásai után most az egységek tagjai adnak számot pártmegbízások teljesítéséről.

Hajdú-Bihar első évzáró-évnnyitó ünnepélyes egységgyűlését a munkásörök területi parancsnoksága a megyei pártbizottság nagytermben január 16-án 16 órakor tartja. Január 17-én, szombaton három egységgyűlés is lesz. Délután 9 órakor Debrecenben az Aranybika Szálloda Bartók Termében a debreceni városi munkásörök egység, ugyanebben az időpontban Tégláson a Hajdúsági Iparművekben a debreceni járási egység tagjai érté-

lik a munkát. Január 17-én 15 órakor a hajdúböszörményi városi parancsnokság Hajdúnánáson, a Tedeji Állami Gazdaságban tartja egységgyűlését.

Január 18-án 10 órakor a derecskei művelődési házban gyűlnek össze a derecskei járási parancsnokság munkásörök, majd január 24-én 10 órakor a püspökkladányi művelődési ház nagytermben lesz a járási munkásörök találkozó-jának színhelye. Az előzetesen közöltéktől eltérően a berettyóújfalui járási egység ünnepi gyűlését nem február 6-án, hanem január 25-én délelőtt 10 órakor tartják az ELZETT Művek berettyóújfalui gyáregységében.

Dr. Szekér Gyula Moszkvába utazott

Dr. Szekér Gyula, a Minisztertanács elnökhelyettese, hazánk állandó KGST-képviselője hétfőn Moszkvába utazott, ahol részt vesz a KGST Végrehajtó Bizottságának 74. ülésén. Kíséretében van Rödönyi Károly közlekedés- és posta-

ügyi miniszter. Búcsúztatásukra a Ferihegyi repülőtéren megjelent dr. Korom Mihály igazságügy-miniszter, dr. Abraham Kálmán közlekedés- és postaiügyi minisztériumi államtitkár és dr. Gál Tivadar, a Minisztertanács titkárságának vezetője. (MTI)

A Könyvüipari Minisztérium és a szakszervezetek vezetőinek tanácskozása

A Könyvüipari Minisztérium és az ágazattal együttműködő szakszervezetek vezetői rendszeresen áttekintik a legfontosabb feladatok végrehajtásának módjait. Hétfőn a minisztériumban szintén ilyen együttes tanácskozást tartottak. Napirenden szerepelt az ágazat negyedik ötéves tervének végrehajtásában szerzett tapasztalat, az ötödik ötéves tervidőszak és ezen belül az 1976. évi terv végrehajtásának feladatai.

Már megkezdődött a vállalati tervek és az egyes gyártási ágak ötéves programjainak véglegesítése. Megállapították, hogy ezekhez az MSZMP KB novemberi határozata, az ötéves tervtörvény és a Minisztertanács 1976. évre vonatkozó határozatai sok útmutatót adtak. A vállalati teendők meghatározásához hathatósan hozzájárulnak az üzemek szakszervezeti vezetők testüle-

teinek újraválasztásán, a szakági kongresszusokon elhangzott észrevételek, felszólalások. Ezeket figyelembe kell venni a vállalati tervek készítésénél és a végrehajtásukat szolgáló intézkedések meghozatalánál. Külön felmérés készült arról, hogy hogyan hajtották végre a könyvüipari ágazatban a munkásosztály helyzetével kapcsolatosan hozott határozatokat. Ezt a tanulmányt szintén megvitaták és megjelölték, hogy melyek a legfontosabb tennivalók a közeljövőben, illetve az új ötéves tervben az élet- és munkakörülmények javításában, a bérek és a személyi jövedelmek növelésében, a munkaerő-gazdálkodásban, a szakmunkásképzésben és a továbbképzésben, s általában mindazokon a területeken, amelyek a munkások életkörülményeit meghatározzák. (MTI)

Budapestre érkezett a portugál külügyminiszter

Puja Frigyes külügyminiszter meghívására hétfőn hivatalos látogatásra Magyarországra érkezett Ernesto Melo Antunes, a Portugál Köztársaság külügyminisztere. Kíséretében van többek között Magalhaes Cruz, a portugál külügyminisztérium politikai főigazgatója.

A külügyminisztérium a Ferihegyi repülőtéren Puja Frigyes, továbbá Szarka Károly külügyminiszter-helyettes és a Külügyminisztérium több vezető munkatársa fogadta. Jelen volt a fogadtatásnál Csaba Ferenc, a Magyar Népköztársaság lisszaboni nagykövete és Lopes Vieira, a Portugál Köztársaság budapesti nagykövete. (MTI)

☆☆☆

MAGYAR-PORTUGÁL KAPCSOLATOK

1974. július 1-én magyar kezdeményezésre jött létre diplomáciai kapcsolat Portugáliával. Lisszaboni nagykövetségünk 1974. augusztusa, a budapesti portugál nagykövetség 1974. október 6-án működik.

A diplomáciai kapcsolat felvétele óta a két ország kapcsolatai fokozatosan fejlődnek. 1974. szeptem-

berében portugál gazdasági küldöttség folytatott megbeszéléseket Budapesten a két ország gazdasági és kereskedelmi kapcsolatainak fejlesztési lehetőségeiről. 1975. januárjában külkereskedelmi delegációnk Lisszabonban aláírta a kereskedelmi

(Folytatás a 2. oldalon)

Magyar munkaügyi küldöttség utazott a Szovjetunióba és Mongóliába

Karakas László miniszter vezetésével munkaügyi küldöttség utazott hétfőn a Szovjetunióba és Mongóliába.

A küldöttség Mongóliában arról tárgyalt, hogy milyen segítséget nyújt Magyarország Mongóliának a szakmunkások képzésében és továbbképzésében. A következő öt

évben ugyanis több száz mongol állampolgár képzésére kerül sor Magyarországon. A Szovjetunióban a szakoktatási együttműködés további kiszélesítéséről folytatnak megbeszéléseket.

A küldöttséget a Ferihegyi repülőtéren Buda István munkaügyi államtitkár búcsúztatta. (MTI)

A mezőgazdaság V. ötéves tervét tanulmányozzák a szakemberek

TANFOLYAM GÖDÖLLŐN

A Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium, valamint a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa rendezésében hétfőn tanfolyam kezdődött a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen. A tanfolyam célja, hogy résztvevői — a megyei tanácsok osztályvezetői, a területi szövetségek titkárai, az állami gazdaságok területi fősztályvezetői, a trösztök és az országos vállalatok vezetői — összefüggésben is megismerjék a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, az erdészet, valamint a fapipar V. ötéves tervének sikeres megvalósításának alapvető feltételeit, s egy akarattal, egy „nyelven” szolgálják végrehajtását.

A tanfolyam megnyitóján dr. Romány Pál, mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter összegezte a IV. ötéves terv eredményeit, tapasztalatait, s vázolta azokat a tennivaló-

kat, amelyeket a párt XI. kongresszusának ágazat számára meghatározott. Szólt az elmúlt és a soronlevő öt esztendő fontosabb tendenciáiról, majd ismertette a levonható következtetéseket és az ebből fakadó tennivalókat.

Az ötnapos tanfolyam konzultációval egybekötött előadásain az V. ötéves tervvel összefüggésben egyebek között olyan fontos témák kerülnek szóba, mint az eszközfelhasználás és hatékonyság növelésének módszerei, a vállalatok és szövetkezetek tennivalói, a hazai és külkereskedelmi feladatok teljesítése, a közgazdasági szabályozó rendszer különböző vonásai, valamint a tartalékok feltárását szolgáló korszerű üzemi- és munkaszervezés kérdései. A gödöllői tanfolyamot hasonló célú és témájú megyei aktív-értekezletek követik majd. (MTI)

Ki tud többet a Szovjetunióról?

Megyénk középfokú tanintézetiben megkezdődtek a *Ki tud többet a Szovjetunióról?* elnevezésű vetélkedő elődöntői. Hétfőn délután a debreceni Tóth Árpád Gimnáziumban mérték fel, milyen eredményre volt a több hónapos felkészülésnek. Taraczkózi Ferencné, az iskola orosz szaktárgyi munkaközösségének vezetője érdeklődésünkre elmondotta, hogy a vetélkedőt november 7-én hirdették meg az iskolában.

A felkészítés a *Szovjetunió* című folyóirat cikkei alapján folyt. Elsősorban az orosz tanároknak hárult nagy feladat, akik segítséget nyújtottak az osztályonkénti négy fős csapatok kiválasztásához. A versenyben az első három évfolyam tanulói érdekeltek, így hétfőn délután 12 csapat tagjai ültek le, hogy

megoldják a gimnáziumi elődöntő tíz kérdésből álló fordulójának írásbeli feladatait.

Beszélgésünk során megtudtuk azt is, hogy a Tóth Árpádiban igen nagy az érdeklődés a verseny iránt. Az elmúlt évi sikeres szereplés az egyik oka ennek. Tavaly ugyanis a gimnázium csapata mindössze egy ponttal maradt el az országos döntőbe való jutástól, a televízió kamerái előtti szerepléstől.

A verseny egyébként négy témakörben folyik. A résztvevőknek ismerniük kell a Szovjetunió mai életét, bel- és külpolitikáját. A kérdések másik csoportja az irodalommal, a színházzal, a képzőművészettel foglalkozik. Nagy az érdeklődés a szovjet tudomány és technika eredményei iránt. Az e kérdéscsoportban való tájékozódást, infor-

Hazánkba érkezett a jamaicai külügyminiszter

Vasárnap hazánkba érkezett Dudley Thompson jamaicai külügyminiszter. A vendéget a Ferihegyi repülőtéren Puja Frigyes külügyminiszter és dr. Juhász Adám nehézipari államtitkár fogadta.

Magyarország a múlt év február 9-én vette fel a diplomáciai kapcsolatokat Jamaicával, nagykövetségi szinten. Jamaica ugyancsak a múlt évben létesített diplomáciai kapcsolatokat a Szovjetunióval, Kubával, Csehszlovákiával, Romániával, Jugoszláviával és a Kínai Népköztársasággal. Különösen jól fejlődnek kapcsolatai Kubával, amellyel légügyi, oktatási, valamint gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési egyezményt kötött. Ez a Karib-tengeri szigetország az ENSZ-ben a gyarmatosítás ellen foglalt állást, támogatta azt a határozatot, amely felszólította Izraelt a megszállt arab területek kiürítésére. Az Amerikai Államok Szervezetében fellépett a Kubát sújtó blokádnak ellen.

Jamaica lakosainak száma alig haladja meg a kétfélmilliót — területe pedig hazánknak 15 százalékát sem éri el —, de a világ második legnagyobb bauxittermelője és iparban kiemelkedő aránnyal szerepel a timföldgyártásban. Exportjának mintegy 60 százalékát timföld, amelynek legnagyobb részét az Egyesült Államokban dolgozzák fel. A viszonylag fejlett mezőgazdasággal is rendelkező Karib-tengeri ország és hazánk között több területen kínálkozik lehetőség az együttműködésre. Elsősorban a gazdasági, az ipari és

(Folytatás a 2. oldalon)

Magyar-szovjet belkereskedelmi tárgyalások

Sz. M. Szemicev szovjet kereskedelmi miniszterhelyettes vezetésével hétfőn küldöttség érkezett Budapestre, a magyar-szovjet belkereskedelmi állandó munkacsoport VII. ülésére. A szovjet delegáció a Belkereskedelmi Minisztériumban tárgyalt az 1976. évi választékcserére és tudományos-műszaki együttműködés idősebb kérdéseiről is. (MTI)

Hasonlóan rendezik meg a versenyt a többi középfokú tanintézetben. Az írásbeli feladatok megoldása után a legjobbnak bizonyult csapatok a hónap végén szóbeli vetélkedőn vesznek részt. Az iskola legjobbjai a megyei döntőn képviselik intézetüket. Az időközben kiesettek politikai, művészeti, tudományos ismeretekkel gazdagodva a verseny során megszerzett tudásukat bizonyára máskor is kamatoztathatják. A Tóth Árpád Gimnáziumban ehhez az orosz tanárokon kívül a földrajz és a történelem szakosok is hozzájárultak.

Az AESZ állam- és kormányfőinek rendkívüli közgyűlése

Addisz Abebában szombaton megnyílt az Afrikai Egységsszervezet állam- és kormányfőinek rendkívüli közgyűlése. Az ülészak napirendjén szereplő angolai kérdéssről a megnyitást követően négy különdíjvezető fejtette ki álláspontját.

Idi Amin ugandai elnök a szombati ülés befejezésekor közölte, hogy mint az Afrikai Egységsszervezet soros elnöke az ülészakra meghívta az FNLA és az UNITA képviselőit, Amin felszólította az afrikai országokat, hogy tartózkodjanak egymás bírálatától és az angolai konfliktus megoldásának feladatával foglalkozzanak. Idi Amin bejelentette, hogy vasárnap zárt ajtó mögött megkezdődik a közgyűlés első munkaiülése.

Az afrikai országok Addisz Abebában ülésező államfői értekezlete vasárnap nem tudta munkáját befejezni. Az eredetileg tervbe vett két vasárnapi ülésre — amely folytatja az angolai kérdés vitáját — 30 ország képviselője jelentkezett felszólalással. Mivel estig, a közbeszó viták és a hosszúra nyúlt felszólalások miatt csak hét állam delegátusa kapott szót, úgy döntöttek, hogy éjszakai ülést tartanak.

Vasárnap délutánra már mindenestre a korábbinál valamivel tisztább kép alakult ki. Két ország — miként arról hivatalosan tájékoztatták — határozati javaslatot nyújtott be. A szenegáli javaslat — amelynek lényegét Senghor elnök szombati felszólalása is tükrözte — lényegében az alapkérdéseket megkerülve és általánosságban kompromisszumos megközelítésre biztat. A Nigéria által benyújtott javaslat az MPLA vezette törvényes angolai kormány elismerését foglalja magában. A javaslatokról egyéb rész-

letek még nem ismeretesek. Miként az AESZ szóvivője közölte, egyetlen közös vonásuk a dél-afrikai agresszió elítélése.

A két javaslatról szavazást tartottak. A szenegáli javaslatot 22 ország támogatta, ami arra mutat, hogy azok az országok, amelyek korábban „haboztak döntésükkel” még mindig nem kívánják teljes elismerést adni az Angolai Népi Köztársaság kormányának. A nigériai javaslatot 23 állam támogatta az Afrikai Egységsszervezet 46 tagállama közül. Ez jelentős siker a fiatal állam számára, hiszen az elmúlt év nyarán Kampalában rendezett csúcserkeztelen az afrikai országnak csak töredéke — a volt portugál gyarmatok — álltak ki az MPLA mellett.

Egy ország tartózkodott a szavazástól, mivel a szavazásról még pontos listát nem közöltek egyelőre nem tudni melyik állam élt ezzel a joggal.

Vasárnapról hétfőre virradóra négy és fél órán át tanácskoztak zárt ajtó mögött Addisz Abebában az Afrikai Egységsszervezet tagországainak államfői az angolai kérdéssről. A harminc szólásra jelentkezett politikus közül 22 szólalt fel. Az egységes álláspont kialakításához nem jutottak közelebb.

Az AESZ szóvivője a zárt ülés után tartott sajtóértekezletén módosította egyik korábbi bejelentését: a kompromisszumos megoldást tartalmazó szenegáli és az MPLA törvényességét elismerő nigériai javaslat egyaránt 22-22 tagország támogatását bírja (korábbi bejelentés szerint a nigériai javaslatot 23-an támogatták). A házigazda Etiópia és Uganda (ez utóbbi adja az AESZ soros elnökét) nem foglalt állást, így pathhelyzet alakult ki.

Budapestre érkezett a portugál külügyminiszter

(Folytatás az 1. oldalról)

árucseréről és a gazdasági, ipari és műszaki együttműködésről szóló öt-éves megállapodást, 1974 októberében miniszterhelyettesi, 1975 áprilisában államtitkári szintű külügyminisztériumi konzultációra került sor. 1975 májusában a két ország közötti légügyi egyezményt írták alá ugyancsak Lisszabonban.

Jó kapcsolatok és együttműködés alakult ki a SZOT és a portugál szakszervezeteket tömörítő Intersindical, valamint a magyar és a portugál békemozgalom között.

A politikai kapcsolatokkal párhuzamosan fejlődtek gazdasági kapcsolataink is. Bár a forgalom volumene nem jelentős, 1974-ben mind az export, mind az import értéke megkétszereződött és a forgalom növekedése 1975-ben is folytatódott. Az ötéves kereskedelmi megállapodás célul tűzte ki a kooperáció létesítését és vegyes bizottság felállításáról is intézkedik. Kapcsolataink elmélyítését szolgálta hivatalos részvételünk a jisszaboni nemzetközi vásáron 1975-ben. Ebből az alkalomból Portugáliában tárgyalt egy piacutató delegációnk. A gaz-

dasági kapcsolatok fejlesztése iránt portugál részről is érdeklődés tapasztalható. Ennek egyik megnyilvánulása volt Portugália hivatalos részvétele a BNV-n 1975-ben.

A magyarországi tapasztalatok tanulmányozására a többi között hazánkban járt a Portugál Vízügyi Hivatal küldöttsége, egy idegenforgalmi delegáció és más szakdelegációk.

A diplomáciai kapcsolatok felvétele óta kulturális kapcsolatunk több megállapodás alapján fokozatosan fejlődik. 1974 novemberében magyar filmpapokat rendeztünk Lisszabonban és néhány vidéki városban. Ugyanabban a hónapban a szerzői jogvédő hivatal küldöttsége folytatott eredményes tárgyalásokat Portugáliában irodalmi művek kölcsönös kiadásáról. A KKI meghívására 1975 májusában a portugál oktatási és kulturális minisztérium küldöttsége folytatott megbeszéléseket Budapesten a kulturális és tudományos együttműködés lehetőségeiről. 1975 áprilisában a portugál tájékoztatási miniszterrel, a rádió és a tévé vezetőivel folytattak véleményesítést a magyar szakemberek. (MTI)

Az Afrikai Egységsszervezet

Tizenhárom esztendővel ezelőtt, 1963 májusának végén Etiópia fővárosában Addisz Abebában írta alá huszonöt ország képviselője (uralkodók, köztársasági elnökök, miniszterelnökök külügyminiszterek) az Afrikai Egységsszervezet alapokmányát. Ott voltak a mozambiki, angolai és még jó néhány más harcoló függetlenségi mozgalom képviselői is; a szabad jövendőért küzdők is részt vettek annak az alapokmányban a kidolgozásában, amely a már függetlené vált afrikai országok javaslatára született meg. Az alapokmány, az „Afrikai Charta” leszögezte, az Afrikai Egységsszervezet célja a földérsz országai sokoldalú szolidaritásának a szolgálata. Afrika országainak — fogalmazták meg az okmányban —, együtt kell harcolniuk szuverenitásuk, függetlenségük és területi épségük védelmében és közösen kell támogatniuk a gyarmatosítás felszámolásáért vívott küzdelmet. A politikai szervezet mindennapjaiban pedig a diplomáciai, gazdasági, kulturális együttműködés kibővítésében kell fáradozniuk.

1976 januárjában, amikor Angola az Afrikai Egységsszervezet 13. csúcserkeztelének egyetlen témája, már negyvenhat tagállama van a szervezetnek. Az alapokmány szerint egyébként évente legalább egyszer össze kell ülnie az állam- és kormányfőknek.

Minden tagállamnak egy szavazata van és a határozatokat kétharmados többségnek kell elfogadnia. A külügyminiszterek tanácsának évente legalább kétszer kell összeülnie. Itt is érvényes az egy állam — egy szavazat elv, azonban a döntéseket egyszerű szótöbbséggel hozzák. Esetenként: választanak elnököt az egységsszervezet tagjai: most Idi Amin tábornagy, Uganda elnöke tölti be az Afrikai Egységsszervezet elnöki tisztét.

Már 1963-ban, a szervezet alakuló ülésén, s azóta is minden tanácskozáson éles és határozott szavakban követelték az egységes fellépést a Dél-afrikai Köztársaság ellen. (1963-ban természetesen még a gyarmatosító Portugália is ott szerepelt a bojkotthatózatokban; azóta a portugál gyarmatok felszabadító mozgalmai helyett a területükön alakult független országok kormányai vesznek részt a munkában — most már Angolt is a luandai, az MPLA által alakított törvényes kormány képviseli). Ezúttal az angolai földre betört, az imperializmus rohamcsapatának szerepét vállalt Dél-afrikai Köztársaság kerül ismét — az Afrikai Egységsszervezet várdirata alapján — a nemzetközi közvélemény ítélőszéke elé.

G. M.

Hazánkba érkezett a jamaicai külügyminiszter

(Folytatás az 1. oldalról)

a műszaki-tudományos kapcsolatok kialakításában kedvezőek a kilátások. (MTI)

Puja Frigyes külügyminiszter hétfőn hivatalában fogadta Dudley Thompson jamaicai külügyminisztert. A találkozáson a két ország közötti kapcsolatok fejlesztésének lehetőségeiről folytattak eszmecsereket.

Dudley Thompson jamaicai külügyminiszter — dr. Juhász Ádám nehézipari minisztériumi államtitkár társaságában — hétfőn délután Székesfehérvárra látogatott. A vendégeket a Székesfehérvári Könyv-fémműben Závodi Imre, a Fejér megyei Tanács elnöke és a gyár vezetői fogadták. A vendégek megtekintették a Könyvfémmű széles-szalag hengerművét, a gyár övödőjét, majd az Ikarus székesfehérvári gyárába látogattak.

A székesfehérvári gyárlátogatás után a vendégek visszatértek a fővárosba. (MTI)

Befejeződtek a szovjet-japán tárgyalások

Andrej Gromiko, a Szovjetunió külügyminisztere hétfőn látogatást tett Miki Takeo japán miniszterelnöknel. A baráti beszélgetés során a szovjet-japán kapcsolatok kérdéseivel, valamint számos, kölcsönös érdeklődésre számotartó nemzetközi problémával foglalkoztak. Andrej Gromiko és Miki Takeo aláírta a szovjet és a japán vezetők legmagasabb szintű kontaktusainak nagy jelentőségű és a szovjet-japán kapcsolatok további fejlesztése és megerősítése szempontjából.

A japán miniszterelnök hétfőn ebédet adott Andrej Gromiko tiszteletére.

Hétfőn délután Hirohito császár fogadta a szovjet külügyminisztert.

Közel-keleti vita a Biztonsági Tanácsban

Moszkva a rendezés három alapkérdéséről

Összeült a Biztonsági Tanács, hogy a Palesztinai Felszabadítási Szervezet képviselőinek jelenlétében megtárgyalja a közel-keleti helyzetet.

A szovjet kormány a Biztonsági Tanács ülése előtti nyilatkozatában felhívta a figyelmet az igazságos politikai rendezés három egymással szorosan összefüggő alapkérdésére.

1. Az összes izraeli csapatokat ki kell vonni valamennyi 1967-ben megszállt arab területéről.

2. Biztosítani kell a palesztinai arab nép törvényes jogainak érvényesítését, ideértve az önálló államalapítás jogát is.

3. Garantálni kell a Közel-Kelet valamennyi államának biztonságát, valamint jogát a független létezésre és fejlődésre.

A közel-keleti rendezés módjával kapcsolatos szovjet álláspont nem változott abban a tekintetben sem, hogy Moszkvában a genfi közel-keleti békekonferenciát tekintik az egyetlen megfelelő mechanizmusnak a válság teljes felszámolására.

A Pravda vasárnapi kommentárja az izraeli külügyminiszter washingtoni látogatásából és abból, hogy Izrael nem hajlandó részt venni az ülésen, az egyetlen lehetséges következtetést vonja le: Tel Avív változatlanul szabotálja a rendezést. A Szovjetszjkaja Rosszija hír-magyarázója az Egyesült Államok magatartásának kétértelműségeire utal. Az amerikaiak szemmel láthatólag egyetértéssel az izraeli vezetőkkel a palesztinai képviselet kérdésében. Csak ezzel magyarázható a kommentátor szerint az az amerikai javaslat, hogy hívjanak össze egy „nem hivatalos” tanácskozást.

Mínthogy az amerikai indítvány szerint a „nem hivatalos” tanácskozás összehívásának értelme az lenne, hogy arra nem kellene palesztin képviselőket meghívni, a szovjet válasz szükségképpen elutasító.

Mint a Szovjetszjkaja Rosszija megjegyzi, az amerikai javaslatot Moszkvában „a genfi értekezlet összehívásának elkerülését célzó kísérletként” fogták fel.

Andrej Gromiko (jobb oldali) tiszteletére Miki Takeo japán miniszterelnök a kormányelnöki rezidencián fogadást adott.

Leone megkezdte tanácskozásait a kormányválság megoldására

Giovanni Leone olasz köztársasági elnök hétfőn megkezdte tanácskozásait a múlt héten kirobbant kormányválság megoldására. Az államfő elsőként Giuseppe Saragat volt elnökkel folytatott megbeszélést és a nap folyamán 12 korábbi miniszterelnökkel, valamint a szenátus és a képviselőház jelenlegi és régebbi elnökeivel tanácskozik. Az államfő a tervek szerint kedden fogadja a parlamentben képviselt hét politikai párt megbízottait. Az AFP francia hírügynökség feltételezi, hogy a köztársasági elnök a tárgyalások befejeztével, talán már kedden este, de legkésőbb szerdán egy kereszténydemokrata politikusra bizza a II. világháború utáni 38. olasz kormány megalakítását. A francia hírügynökség szerint Rómában arra számíthatnak, hogy ismét Aldo Moro kap kormányalakítási megbízást. (AFP, AP)

McGahey a Brit KP új elnöke

LONDON

Nagy-Britannia Kommunista Pártjának Központi Végrehajtó Bizottsága a hét végén megválasztotta a Politikai Bizottság új tagjait és a Végrehajtó Bizottság új osztályvezetőit. (A Központi Végrehajtó Bizottságot a párt novemberi kongresszusa választotta meg.)

A testület megerősítette tisztségében Gordon McLennant, a párt főtájkárát.

Irene Swan asszony, a Brit KP eddigi elnöke, visszavonult ettől a tisztségtől. Helyére Michael McGahey, a skót bányászszakszervezet elnöke, a Brit Országos Bányászszakszervezet alelnöke került.

• RÖVIDEN • RÖVIDEN • RÖVIDEN •

Katona István, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának tagja, a Népszabadság főszerkesztője Oldrich Svestkának, Csehszlovákia Kommunista Pártja KB titkársága tagjának, a Rudé Právo főszerkesztőjének meghívására hétfőn Prágába utazott.

Az etiópiai kormány szombaton kiadott közleményében cáfolta azokat a nyugati sajtójelentéseket, amelyek szerint Washington nyomására Etiópia úgy döntött, hogy nem ismeri el az Angolai Népi Köztársaság kormányát.

Jigal Allon izraeli külügyminiszter hétfőn az Egyesült Államokból rövid látogatásra Londonba érkezett, hogy felkeresse Harold Wilson miniszterelnököt és James Callaghan külügyminisztert. Londonba érkezett hétfőn Golda Meir asszony, a volt izraeli kormányfő is.

A bécsi Arbeiter Zeitung közlése szerint Kreisky osztrák kormányfő vezeti a Szocialista Internacionálé harmadik küldöttségét a közel-keleti országokba. A delegáció, amely nyugat-európai szociáldemokrata pártok képviselőiből áll majd, az év első hónapjaiban látogat a térség országaiba.

A kőolajexportáló országok szervezetének (OPEC) bécsi központjában megerősítették azokat a híreket, amelyek szerint februárban folytatják a decemberben terrortámadás miatt felbszakadt miniszteri tanácskozást.

Hugo Banzer bolíviai elnök Carlos Calvo személyében új pénzügyminisztert nevezett ki. Calvo az egyetlen polgári politikus a katonatisztekkel álló kormányban. Victor Castillo Suarez tábornok eddigi pénzügyminiszter a hadsereg vezérkari főnöke lett.

Kínai állami és pártvezetők rőt-ták le kegyeletüket vasárnap Pekingben a csütörtökön elhunyt Csou En-laj kínai miniszterelnök, a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának alelnöke ravatalánál. A pekingi utcákon több ezres tömeg kísérte azt a járművet, amelyen az elhunyt miniszterelnököt a hamvasztás színhelyére szállították.

Az Angolai Népi Köztársaság nemzeti hadseregének egységei folytatják sikeres hadműveleteiket az északi fronton.

A hírügynökségek jelentése szerint hétfőn délelőtt folytatódott a harcok Bejrútban. A helyzetet súlyosbítja, hogy a jobboldali falangisták a főváros két másik palesztin menekülttáborát is blokádnálá vették.

Magyarországi látogatásának befejeztével vasárnap visszaérkezett Lisszabonba a portugál békatanács dr. Silas Cerqueira vezette küldöttsége, amely a magyar Országos Béketanács meghívására tartózkodott Budapesten.

Jozef Lenárt, a Szlovák Kommunista Párt Központi Bizottságának első titkára hétfőn fogadta Tatai Józsefet, a Magyar Népköztársaság új pozsonyi főknzljúját hivatalba lépése alkalmából. Tatai József ezenkívül bemutatózó látogatást tett Peter Colotka szlovák miniszterelnökkel és a Szlovák Nemzeti Tanácsban, ahol a tanács elnöke, Viliam Salgovic fogadta.

Kongressz

tái. A komm...
tének mindi...
magas forr...
vető társada...
mérlegelje...
leteit, megh...
fontosabb c...

Különöser...
Kommunista...
történelmile...
jára lépett...
hatalmasabb...
és döntő jel...
nyeges polit...
tilag, polit...
vöbbször...
nemzet füg...
imperialista

Ezért érth...
a világ min...
véleménye...
közással tek...
soron levő...
Aligha téve...
esztendőnek...
tikai jelentő

Sorrendbe...
romnegyed...
sen nem egy...
ny kongre...
távlatokban...
sem csökke...
távolodik tő...
vé, nyilván...
közé tartoz...
kongresszus...
munkásmoz...
itt alakult...
radalmi pol...
nista párt...
nak, az 190...
mára adott...
VII. kongre...
nagy forrad...
szempontjáb...
VII. kongre...
radalom győ...
között tartó

A VIII. ko...
hatalom szá...
dekében, a...
ben, különö...
szony kialak

Rendkívül...
a X. kongre...
jethatalom

Hol v...
csizmad...
Talán d...
gott mű...
Fácánka...
tes házil...
szórvá...
cégtablá...
hirdetik...
libbentil...
mögött...
nek: ittl...
már ben...
a sarokt...
tya sem...
s minde...
nem les...
sa. Ritk...
ka, min...
ettől a s...
nek, aké

— Így...
— Há...
longana...
lásra, az...
szükség...
alig aka...
laminek...
cenben...
pesten...
más a h...
kapualj...
pészmu...
kevesen...
könnyű...
ni a mu...
baj var...
csak ko...
György...
György...
kétszer...
mindig...
hogy az...
Az a...
hetven...
cipészme...
szakmát

Kongresszusra készülnek a Szovjetunió kommunistái

Kongresszusra készülnek a Szovjetunió kommunistái. A kommunista pártok és a szocialista országok életének mindig kiemelkedő eseménye a kongresszus. E magas fórum hivatott arra, hogy elemezze korunk alapvető társadalmi folyamatait, fő politikai tendenciáit, mérlegelje az adott ország helyzetét, fejlődési szükségleteit, meghatározza a munkásosztály, a dolgozók legfontosabb célkitűzéseit, konkrét feladatait.

Különösen kiemelkedő jelentőségűek a Szovjetunió Kommunista Pártjának kongresszusai. A Szovjetunió történelmileg az első ország, amely a szocializmus útjára lépett, a szocialista világrendszer legnagyobb, leg-hatalmasabb országa. Világpolitikai súlya meghatározó és döntő jelentőségű korunk és világunk valamennyi lényeges politikai kérdésének megoldásában. Gazdaságilag, politikailag, katonailag földünk legszámottevőbb országa, a társadalmi haladásért, a békéért, a nemzet függetlenségéért folyó harc és minden anti-imperialista küzdelem legfőbb ereje, támasza.

Ezért érthető, hogy nemcsak a Szovjetunió, hanem a világ minden népe, valamennyi ország politikai közvéleménye nagy figyelemmel, érdeklődéssel és várakozással tekint a Szovjetunió Kommunista Pártjának sora levő, február végén összeülő kongresszusára. Aligha tévedünk, ha azt állítjuk, hogy ez az 1976-os esztendőnek minden bizonnyal egyik legnagyobb politikai jelentőségű eseménye.

Sorrendben a XXV. kongresszus. Az SZKP közel háromnegyed évszázados története folyamán természetesen nem egyforma súlyú és jelentőségű volt valamennyi kongresszus. Fő néhányank azonban történelmi távlatokban sem fogatkozik meg a fénye, semmivel sem csökken kiemelkedő szerepe. Sőt, ahogyan időben távolodik tőlünk, úgy válik egyre inkább kiemelkedővé, nyilvánvalóbbá történelmi útmutató szerepük. Ezek közé tartozik mindenképp az 1903-ban tartott II. kongresszus, amely fordulatot jelentett az oroszországi munkásmozgalom történetében azzal, hogy lényegében itt alakult meg Oroszország munkásosztályának forradalmi politikai pártja, az új típusú marxista-leninista párt. A III. kongresszus az első orosz forradalomnak, az 1905-ös gólgári demokratikus forradalom számára adott világos harci-politikai programot. A VI-VII. kongresszusnak tulajdonképpen az 1917-es év nagy forradalmi csatái, a nagy történelmi sorsforduló szempontjából van kiemelkedő politikai jelentősége. A VII. kongresszus volt az első, amelyet a szocialista forradalom győzelme után, a munkáshatalom körülményei között tartottak.

A VIII. kongresszus 1919-ben a szocialista szovjet-hatalom számára adott világos útmutatást katonai kérdésekben, a szocialista honvédelem megszervezésében, különösen pedig a középparasztsághoz való új viszony kialakításában.

Rendkívül bonyolult körülmények között került sor a X. kongresszus megtartására 1921-ben. A fiatal szovjet-hatalom úrrá lett az ellenforradalmi és intervenció

erők felett, de ezer sebből vérezve, mérhetetlen szenvedések és nélkülözések közepette kellett a békés építés, a helyreállítás munkáit megkezdeni. E kongresszushoz fűződik az új gazdasági politika, a NEP meghirdetése, amelynek alapelveit Lenin dolgozta ki, valamint a pártegység megszilárdítása. Az ezzel kapcsolatos útmutatások ma is elvi és gyakorlati útmutatásul szolgálnak minden kommunista párt számára.

1924-ben volt a XIII. kongresszus. Ez volt az első, amelyet Lenin halála után, immár nélküle kényszerültek megtartani. Ezt megelőzően 1903-tól Lenin a bolsevik párt megalapítója és vezére, a nagy forradalmár és tudós, mint a párt vezére szervezte és irányította a kongresszusok munkáját is. Az ő szellemi nagysága, kiemelkedő szervező képessége tükröződött demokratikus szellemükben, alkotó forradalmi útmutatásaikban.

Lenin halála után a XIV. pártkongresszus 1925 végén a szocialista iparosítás irányvonalának kidolgozása és meghirdetése szempontjából volt nagy horderejű, a XV. kongresszus pedig 1927 végén, a mezőgazdaság kollektivizálását tűzte ki célul.

Nagyon bonyolult nemzeti helyzetben és merőben új belső feltételek között ülésezett 1939 tavaszán a XVIII. pártkongresszus. Az 1936-ban elfogadott új alkotmány a szocialista rendszer teljes és végleges győzelmét rögzítette. A világpolitikát azonban a fasizmus előretörtése, a be nem avatkozási politika és az új világháború veszélye jellemezte. A kongresszus ebben a helyzetben a Szovjetunió külpolitikája és a szocialista építés számára adott világos útmutatást.

A Nagy Honvédő Háború után az 1956-ban tartott XX. kongresszusnak van különösen nagy belső és nemzetközi jelentősége. Mind a világpolitikai folyamatokról adott marxista értékelés, mind pedig a lenini normák helyreállítása szempontjából kiemelkedő. Az SZKP valamennyi kongresszusa nagy figyelmet szentelt a nemzetközi kérdéseknek, de úgy tűnik, hogy a legutóbbit, a XXIV. kongresszust, az ott meghirdetett békeprogram gyakorlati sikere, ilyen szempontból kiemeli a többi közül.

Az SZKP történelmileg viszonylag rövid idő alatt halatlan nagy utat tett meg. A kis munkás csoportokból, marxista körökből indult párt közel 75 év alatt hatalmas, 15 milliós tagságot tömörít és a legnagyobb szocialista világhatalmat irányító párttá fejlődött. Ez a párt a kommunizmust építő szovjet nép irányító vezető ereje, minden forradalmi marxista-leninista párt példaképe. A XXV. kongresszusra olyan történelmi helyzetben kerül sor, amikor a kommunizmus, a szocializmus számára mind nemzetközi viszonylatban, mind pedig a belső feltételek szempontjából nagyon kedvező helyzet alakult ki. Nem kétséges, hogy ezeket a kongresszus majd minden irányban továbbfejleszti és a szocializmus, a társadalmi haladás, a világbéke újabb nagy sikereinek veti meg az alapját.

Rákos Imre

— SZAKMÁK ÉS EMBEREK —

A műhely csendje

Hol vannak már a cipészek, csizmadiaik, legendás suszterek? Talán dolgozik még néhány, eldugott műhelyek mélyén, valahol a Fácánkakas környékén, földszintes házikókban, itt is, ott is szét-szórva a városban. Megkopott cégtábláik túsarkú cipők javítását hirdetik, s réges-régi bálók fotóit libbentik elő a feledésből. Az ajtó mögött idős mesterek zsörtölődnek: itthagyják a cipőt, s mikor már benne van a munka, fél évig is a sarokban áll, nem jön érte a kutyája sem. Tíz esztendő elég hozzá, s mindenki új cipőben jár majd, nem lesz, aki a hibásat megjavítsa. Ritka már a cipész-mester, ritka, mint a fehér holló. Irtóznak ettől a szakmától a fiatalok, félnek, akár a tűztől.

— Így van ez, György bácsi?

— Hát az biztos, hogy nem tolonganak a jelentkezők, de sarkalásra, az apróbb javításra mindig szükség lesz. Utánpótlás azonban alig akad. Nem volna szabad valaminek úgy visszaesnie Debrecenben, mint a cipészetnek. Budapesten, Nyíregyházán, Egerben más a helyzet, ott minden sarkon, kapualjban meghúzódik egy cipész-műhely. Debrecenben nagyon kevesen vagyunk. Persze nem könnyű szakma ez. Rajta kell ülni a munkán reggeltől estig, rég baj van már akkor, ha mindig csak kopogtatnak: elkészült már, György bácsi, jöhetünk már, György bácsi? Nálam nem kell kétszer-háromszor visszatérni, mindig úgy vállalom a munkát, hogy az időben kész is legyen.

Az apró műhely tulajdonosa hetven esztendő. György Ferenc cipész-mester gyerekkora óta a szakmában dolgozik, több mint fél

évszázada. Tízéves korában Munkácsra lett tanuló, aztán Beregszászra, egy csizmadia műhelyébe vetette a sors, végül — nagy kerülő után — 1926-ban szabadult, harmadik mesterénél, Hay Gáspárnál. „Rögtön be is rukkoltam, következtek a katonaségek. Keserves esztendők jöttek ezután, nap mint nap meg kellett küzdeni a falat kenyérért. Negyvenötben kerültem Debrecenbe, s két évvel később kaptam magyarországi iparendélyt.”

— Itt, a Lefkovich utcán?

— Nem. Előbb az Ötvös utcán egy pincében dolgoztam, ötvenben pedig a Kálvin téren vettem ki egy műhelyt. A kis sárga házat azóta lebontották, én pedig hurcolkodtam tovább, ide a kórház szomszédságába. A műhelyt apródonként szereltem fel. Legelőször asztalt csináltattam, még a negyvenes évek végén, aztán kaptafákat vettem, szerszámot, ládát. Ahogy kerestem, úgy vásárolgattam — mindig volt valamire szükségem az embernek a keze alá, kellett az ár, az új kés, a kalapács, a fogó. Aztán vettem a varrógépet — hát ha ez nem volna, létezni sem tudnék. Nagy szükség van rá, ha új cipőt készítek, de ha javítok, akkor is.

Ülünk a hirtelen jött csendben. Régi „kuncsaff” távozott, hosszú évek óta jár ide, a város másik végéből. Vannak vagy ötvenen állandó látogatók — ötven család. Hozzászórtak a munkájához, a műhelyhez.

— Felcserélni mással? Nem, még ma, hetvenévesem sem adnám oda másért a szakmát. Miért, miért?... hát, mert szeretem. Nem lehet ezt elmondani. Talál benne az ember valamit, ami örö-

met okoz — hogy termelhet, hogy szepet, formásat csinálhat. Érezni kell ezt munka közben minden mozdulatnál. Hiába hajtom a kutyát a nyúl után, ha nincs kedve futni, hiába fogok én valakit ide a műhelybe, ha nem akar tanulni, nem szereti a szakmát. Pedig az is művészet, ahogy a cipő megszületik. Tervezünk, rajzolunk, elkészül a szabásminta, kialakulnak a részek, „élezni” kell a bőrt, majd következik az összetűzés, előkerül a kaptafa is, végleges formát kap a cipő. S mennyi műveltem van még közben. Belevésődik az emberbe minden egyes öltés, simítás. Pedig tíz éve már, hogy nem készítek új cipőt. Egyedül dolgozom — nincs rá idő. Két kéz az mindig csak két kéz marad.

S a két kéz különös zenét komponál a kopott falak között. Csendben, ráérősen duruzsol a beszélgetés. Nagykotat visong a fenőkővön a tompa kés, egy mélyebb, egy élesebb hang, szapora, gyors ütemben. S most, ahogy csitulnak a zajok, érezni az aláfestő zenét is, minden mozdulatnál moccan egyet a szék, halk nyikorgás tölti be a műhely csendjét, csak néha-néha keveredik egy erősebb hang a finom neszek közé: a szerszámok koppannak nagyot az asztalon. Játékba kezd az öreg Singer, előbb frissen, hosszúakat trillázva, aztán, ahogy fogy a varrnivaló, egyre rövidebbre fogva a hangok skáláját. Két-három öltés jobbra, majd fordulás, s vissza is ugyanennyi. Otromba dübörgés furakodik illetlenül az ajtón át, teherautó halad el a ház előtt. De visszaáll a megszokott koncert. A cipész-műhely muzsikája.

Árva Sándor

Reflektorfényben az V. ötéves terv Szocialista gazdasági együttműködés

Az ötödik ötéves terv a szocialista nagyüzemek fő feladatául a hozamok erőteljes növelését határozta meg. Ennek érdekében célszerűbb kell hasznosítanunk a meglévő technikai bázist — a gépeket, gazdasági épületeket, vegyi anyagokat —, termelési lehetőségeiket. Ha valahol igen, a mezőgazdasági üzemekben lehet számolni a takarékosan rejlő lehetőségek kihasználásával is. A vegyi anyagok, üzemanyagok, a takarmány felhasználása, a szállítási veszteségek csökkentése, a termőföld és a melléktermékek jobb hasznosítása milliárdos értékeket rejt.

Megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a szocialista nagyüzemeknek a szarvasmarha-állomány, elsősorban a tehénállomány gyarapítására, a tejtermelés növelésére, a zöldség-, a gyümölcs- és zöldségtermesztésre, s hazai termeléssel fedezni kell az ország cukor-szükségletét. A mezőgazdaság élenjáró szocialista üzei, állami gazdaságok és termelőszövetkezetek folytatják a magas színvonalú termelési rendszerek elterjesztését. Alapvető cél, hogy a jól gazdálkodó termelőszövetkezetek tovább növeljék teljesítményeiket, a közepesek egyre inkább zárkózzanak fel hozzájuk, a gyengékek pedig a természeti adottságaiknak jobban megfelelő termelési kultúra kialakításával érjék el a közepes szintet.

A mezőgazdasági nagyüzemek tovább fejlesztik kiegészítő tevékenységüket, elsősorban a mezőgazdasági termékek feldolgozása, valamint a lakosság szolgáltatási igényeinek kielégítése érdekében. A terv számol a háztáji és a kisegítő gazdaságok további fejlődésével is. Intézkedések segítik majd, hogy a teheneltartás csökkenő üteme mérséklődjön, a vágósertés-termelés az utóbbi évek magas szintjén maradjon, a baromfi és kislállattenyésztés pedig növekedjék. Az erdőgazdaságban telepítések mellett a kitermelés növelésére és a faipari felhasználásának fokozására orientál a terv. Ez utóbbi érdekében megkezdődik a fűrészipar rekonstrukciója.

A korábbi évekhez hasonlóan az ötödik ötéves terv a közlekedés további fejlesztését irányozza elő. A szállítási teljesítmény a népgazdaság szükségleteivel, s a nemzetközi szállítási igényekkel összhangban 33 százalékkal növekszik. Folytatódik a közlekedésben kulcsszerepet betöltő vasút rekonstrukciója, a fűtővonalak és csomópontok korszerűsítése, az átállítás a villamos és dieselvontatásra.

A közúti közlekedésben jelentős erőfeszítések történnek a fűtővonalak bővítésére, korszerűsítésére, a főbb csomópontok átesztelése, a közlekedés bővítésére. A terv kiemelt feladatnak tekinti a tömegközlekedés fejlesztését, főként a fővárosban és az öt nagyvárosban. Előirányozza a budapesti metró további építését. A hírközlésben a rádió és televízió műsorvetelésének javítása, a telefonellátás fejlesztése, korszerűsítése, bővítése a cél. Folytatódik a távhívás rendszerének bővítése.

Gazdasági előrehaladásunk egyik kulcskérdése lesz, miként alakulnak nemzetközi gazdasági kapcsolataink. A terv a nemzetközi munkamegosztásban való részvételünk további dinamikus növelésével számol. Milyen eredményekkel jár a nemzetközi munkamegosztásban való részvétel fokozása? Egyszerű példával élve: a KGST-országok közül Magyarországon a legköltségesebb a széntermelés, geológiai adottságaink miatt. A Német Demokratikus Köztársaságban, Csehszlovákiában illetve Lengyelországban lényegesen kisebb munkaráfordítással értékesebb szén lehet felszínre hozni. Ugyanakkor nálunk a mezőgazdasági termékek termeléséhez kedvezőbbek a feltételek. Nyilvánvaló, hogy a munka hatékonyságát növeli, ha a kedvezőbb termelési előfeltételekkel rendelkező országokból növeljük az energiahordozók és villamosenergia behozatalának arányát és olyan termékekre koncentrálnak erőforrásainkat, amelyeket mi tudunk kedvezőbben előállítani, értékesíteni. A nemzetközi munkamegosztás tehát lehetővé teszi a rendelkezésre álló nyersanyag és munkaerő gazdaságosabb hasznosítását, a munkaráfordítások csökkentését, a belföldi termelés gazdaságosságának fokozását. Ugyanakkor a nemzetközi együttműködés, a nemzetközi munkamegosztásban való részvétel teszi lehetővé, hogy lépést tartjunk a gyorsuló műszaki fejlődéssel. A kutatási feladatok megosztása elősegíti, hogy szűkítsük az általunk folytatott kutatások körét és szellemi, anyagi erőforrásainkat a számunkra legkedvezőbb területekre irányítsuk. Ugyancsak jelentős előny származik abból is, hogy a nemzetközi kapcsolatok lehetővé teszik a nagyobb szériákban történő termelést és ezzel természetesen a ráfordítások csökkentését.

Fő célunk az ötödik ötéves terv időszakában is a szocialista nemzetközi gazdasági együttműködés fejlesztése, az ebben rejlő lehetőségek kihasználása. Számunkra a KGST keretében megvalósuló együttműködés nyújtotta és fogja nyújtani a jövőben is hazai építőmunkánk szilárd, nemzetközi támaszát. Erőteljesebben munkálkodunk a KGST komplex programjának megvalósításán, a szocialista gazdasági integráció eddigénél gyorsabb ütemű fejlesztésén. Szélesítjük a termelési együttműködést, a kooperációt, a kereskedelmi kapcsolatokat, a szakosodást a szocialista országokkal, mindenekelőtt a Szovjetunióval. Részt veszünk azoknak a célprogramoknak a megvalósításában és kidolgozásában, amelyek arra irányulnak, hogy hosszú távra megalapozzuk a szocialista közös nyersanyag- és energiaszükségletének kielégítését. Részt veszünk a Szovjetunió területén a celluloid, azbeszt, foszforit, vasérckoncentrátumok és forróötvözetek gyártását szolgáló kapacitások kiépítésében, az oreburgi gázvezeték kiépítésében. Az ötödik ötéves terv során, az előző ötéves terv összeforgalmához viszonyítva a KGST-országokkal több mint 40 százalékkal növekszik külkereskedelmi forgalmunk, ezen belül a gépkereskedelem 60 százalékkal. Kialakulóban vannak a gépiparban azok a fő termékcsoporthok, amelyekre anyagi és szellemi erőnket koncentrálna a technikai haladás követelményeinek megfelelően. Ide tartozik például a fényforrás-gyártás, a vákuumtechnikai gépgyártás, a nehéz híradástechnikai berendezések gyártása, az orvosi műszergyártás, az automatikai és telemechanikai berendezések valamint az autóbuzsok és egyes járműegységek gyártása.

Mintegy 60 százalékkal növeljük az energia és energiahordozók behozatalát, döntően a Szovjetunióból. A vegyipari termékek importja 30–35 százalékkal emelkedik, amelynek jelentős része szakosított kooperációs, illetve termékcserre megállapodásokon alapul. Az egyéb anyagok behozatala 28 százalékkal növekszik.

Erősítjük gazdasági kapcsolatainkat a fejlődő országokkal, mindenekelőtt azzal, hogy az eddigénél nagyobb mértékben bekapcsolódunk gazdaságfejlesztési programjaikba.

A békés egymás mellett élés elveiből kiindulva a nemzetközi munkamegosztás lehetőségeire építve fejlesztjük kapcsolatainkat a tőkés országokkal. Tervek szerint 60 százalékkal növeljük tőkés országokba irányuló exportunkat, s 40 százalékkal az importunkat. Ez utóbbi jelzi azt is, hogy az ötödik ötéves tervben fokozott erőfeszítéseket teszünk a tőkés import helyettesítésére. A tőkés országokkal folytatott gazdasági kapcsolataink bővítése lehetővé teszi, hogy megteremtjük a termelési tervezett bővítéséhez szükséges — és más forrásokból be nem szerezhető — energiát és nyersanyagot, valamint gépeket és technikai berendezéseket.

(Folytatjuk)

Karvalics László

A tanácselnök könyve

Több mint húszéves könyv, tele adattal, táblázattal, grafikonnal, statisztikával. S bár nem vagyok gazdasági szakember, az agrártudományok is távol állanak tőlem, mégis újra meg újra böngészni kezdem a táblázatokat, az adatok ugyanis történelmet ábrázolnak: egy hajdúváros mezőgazdasági fejlődésének huszonöt esztendejét.

Ez a város Hajdúböszörmény. Parasztsága a jó földön a felszabadulás előtt is eredményesen gazdálkodott, a nagyüzemi mezőgazdaság aztán beláthatatlan perspektívát nyitott a mezőgazdaság fejlődése előtt. S a város élt is ezzel a lehetőséggel, termelészövetkezetei igen eredményesen gazdálkodnak, hogy mást ne mondjak, itt dolgozik a megye egyetlen Állami-díjas tsz-elnöke és főagronómusa.

Az agrártudományok szakavatott értői bizonyára igényesebb elemzést tudnának adni erről a könyvről. Reméljük, meg is teszik. Magam elsősorban és főként arra szeretnék utalni, hogy a *Hajdúböszörmény mezőgazdasága (1945-1970)* című könyvnek a helytörténeti, agrártudományi jelentősége mellett bizonyosan van egy harmadik is: ez pedig a politikai jelentőség.

Miért?

Minden későbbi kutatást megkönnyítő Zsupos Gábor félelmetes mennyiségű és igényesen rendezett adatot tárt fel és nyújtott át könyvében a jövődönk. Lépésről lépésre kísérhetjük nyomon a város mezőgazdaságának fejlődését, történelemkönyv hát ez, Hajdúböszörmény parasztságának története.

De több is annál. Eppen adott-ságainál fogva a város mezőgazdasága tükrözi azt a folyamatot, ami az egész magyar gazdasági életben végbement. Példái és adatai böszörményiek ugyan, de valamennyien tanúi voltunk és vagyunk annak, hogy tendenciáját és tartalmát tekintve ugyanilyen folyamat zajlott le az egész Magyarországon. A Böszörményben kitapintott sajátosságok, az itteni fejlődésből levont következtetések tehát alkalmassak arra is, hogy az egész magyar agrárgazdaságban alkalmazhatók legyenek.

Jelkép volt az elmúlt társadalmakban a magyar paraszt, a hárommillió koldus fogalma, vagy a sapkáját gyűrögető Tiborc figurája bizonyítja ezt legjobban. Zsupos Gábor könyvének az ad politikai jelentőséget, hogy az adatok és táblázatok beszédes bizonyítékká igazolják: a szocialista társadalomnak elég volt huszonöt esztendő, hogy ezeket a jelképeket megszüntesse és helyettük megteremtse a korszerűen gazdálkodó, a technika és a tudomány legújabb eszközeit is felhasználó magyar mezőgazdaságot. Ez a könyv alig beszél erről direkt formában. Adataival beszél, a tények szigorú rendjével, a grafikonnal, azzal a sok számmal, amelyben a magyar mezőgazdaság forradalmi változása van benne mindenki számára olvasható tanulságokkal.

S még valami ide kívánczik. Ezt a könyvet egy tanácselnök írta. Hosszú éveket szánt életéből, szabad idejéből arra, hogy gyűjtse, rendezze, feldolgozza az anyagokat. „Nem törekedhettem teljességre — írja példás szerénységgel —. A rögzített adatok itt-ott talán nem mindig teljesebb és árnyaltak, azonban arra alkalmasak, hogy áttekintést kapjunk Hajdúböszörmény város mezőgazdaságának... huszonöt éves fejlődéséről.” Zsupos Gábor már 1971-ben is kiadott egy könyvet *Hajdúböszörmény gazdasági és társadalmi helyzetének főbb adatai, jellemzői, tendenciái 1960-1970 között* címmel. S ez a két könyv együtt — anélkül, hogy tudományos értéküket minősíteném — azt bizonyítja, hogy vannak olyan vezetőink alsóbb szinteken is, akik nemcsak felhasználják politikai munkájukban a tudományt, hanem saját tevékenységükkel gazdagítják is. Akik a társadalmi és gazdasági élet jelenségeit, eseményeit képesek rendszerben szemlélni, s tudják, hogy ez a szemlélet lehet alapja egy-egy terület további gazdasági és politikai fejlődésének.

A tanácselnök könyve számomra nemcsak gazdasági eredményeket rögzítő kiadvány, hanem emberi dokumentum is, arról az igényről vall és tanúsodik, amely egyre több emberben munkál: az alkotó szándék nemes tartalmáról.

Bényei József

Meglepő beszélgetés egy székkal

egy székkal

Már több mint két óraja hallgattam századmagammal együtt az előadó monoton hangját. Elrövedésből valami szokatlan dolog zavart fel: mocorogni kezdett alattam a szék.

— Két óraja beszél — hallottam a recsegését.

Megijedtem, hogy zajt csap, s ide vonja a többiek figyelmét. Riadtan néztem körül, de úgy látszik, székeim beszédét csak én értettem, a körülöttem ülők ugyanúgy bóbiskoltak, mint ahogyan jómagam is az előbb. Némelyiknek lecsuklott a szemhéja, másoknak már a feje is a mellére hanyatlott.

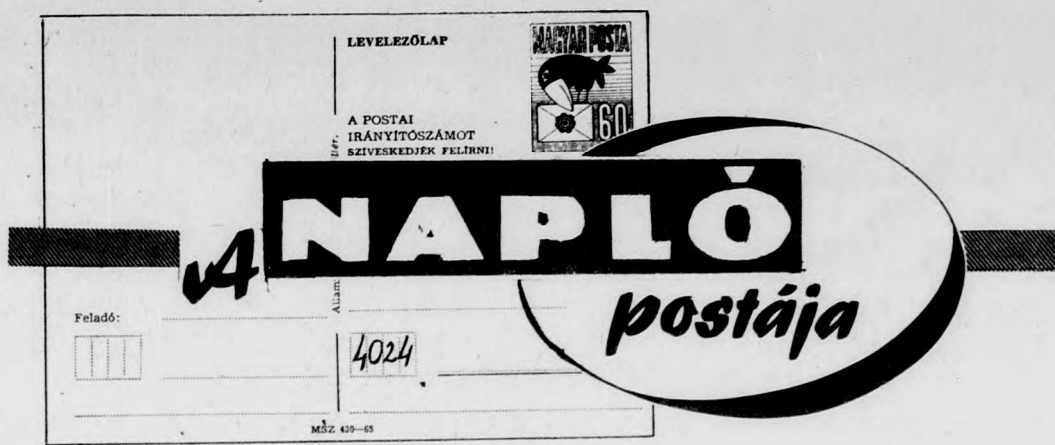
— Mindig ezt csinálják — recsegett tovább a szék. — Beszélnek, beszélnek, aztán nem mondanak semmit.

— Nyughass! — próbáltam észrevétlenül lecsillapítani a modortalanul viselkedő bútoradarabot.

— Hogyisne! Engem nem érdekel, hogy maguk mivel foglalkoznak, de azt már nem hagyom annyiban, ha lelketlenül ki akarnak használni. Pihenés nélkül, órákon át tartani magukat. Mit képzelnek?

— Tán azt hiszi, hogy jószántunkból vagyunk itt? — kérdeztem most már én vissza. — Azt hiszi, hogy nekünk ez öröm?

D. L.

Csak a kijelölt útvonalon!

Sajátosan helyezkedik el Ebes vasútállomása. A szokásostól eltérően nem azon az oldalán van a vasútnak, amelyen a község házainak nagy többsége áll. A különleges helyzetnek az az oka, hogy hogy hamarabb volt itt vasútállomás, és csak később vált községgé a tanyás település. Következésképpen pedig az, hogy a község lakóinak nagy többsége úgy közelítheti meg a vasútállomást — illetve az állomásról otthonát —, ha előbb átmegy a síneken.

Katona Sándor, Ebes, Széchenyi utca 4. szám alatti lakos a Naplóban írt levelében arra hívta fel a figyelmet, hogy gyakran kell bent álló szerelvényeken is átmenni, s ha a vonat közben megindul, veszélyes helyzet alakul ki.

Észrevételével kapcsolatban kikértük a MÁV illetékeseinek — a debreceni igazgatóság forgalmi osztálya vezetőjének — véleményét.

Hepp Pál sajnálatosnak és veszélyesnek tartja azt a kialakult szokást, hogy szerelvényeken keresztül közelítik meg egyesek az állomásépületet. Az állomás területe ugyanis zárt, szigorúan ki van jelölve a gyalogosközlekedés területe, útvonala. Azért épült a szilárd burkolatú közút és gyalogút, hogy ezt használják. Ez kényelmesebb és biztonságosabb, még akkor is, ha néhány méterrel nagyobb távolságot kell megtenni. Erre utastájékoztató útján is felhívják a figyelmet.

Tehát csak a kijelölt útvonalon járjanak az ebesiek. A vonatokon vagy alattuk való átbujkálás tilos és rendkívül veszélyes, mert egyik utas sem tudhatja, melyik pillanatban kell megindulnia a vonatnak, és a vasutasok sem vehetik mindig észre, hogy valaki a vagon alatt, vagy a fékálláson tartózkodik.

Hajdú István

Lakásfenntartó szövetkezet alakult Hajdúnánáson

(Tudósítónktól)

Hajdúnánáson a közelmúltban megalakult a város első lakásfenntartó szövetkezete. A tagság rövidesen birtokába veheti a város főterén létesült modern négyszintes épület 2+1 és 2+2 szobás lakásait. Az épület műszaki átadása megtörtént, jelenleg a hibajegyzőkönyvben szereplő javításokat végzik. Kivitelező a Hajdúnánási Építő- és Vegyipari Szövetkezet.

A lakásfenntartó szövetkezet a Felszabadulás nevet vette fel. Megválasztották a szövetkezet ötagú igazgatóságát és háromtagú felügyelő bizottságát. Az igazgatóság elnöke Durkó Istvánné nyugdíjas, a felügyelő bizottságé Sebők István.

A szövetkezet kezelésébe 45 lakás került. A lakások kedvezményes előadási ára összesen 9 millió 800 ezer forint.

Nyugdíjas-találkozó

(Tudósítónktól)

Nyugdíjastalálkozót rendezett a Hajdú-Bihari megyei Tanács Ütépítő Vállalata Hajdúszoboszlón.

Az igazgató ünnepi beszéde után a helyi IV. számú Általános Iskola tanulói szavalattal, énekszámokkal tették színesebbé a találkozót. A húsz nyugdíjas egyenként 150 forintos ajándékutalványt kapott, s jó hangulatban elbeszélgetett a mai dolgozókkal.

Válasz

Késik a vonat, nem vár a busz

Komáromi Ferenc, Debrecen, Csapó utca 79. szám alatti lakos írta meg a Napló december 12-i számában, hogy a Debrecenből Nyírábrányba érkező vonatot gyakran nem várja meg a nyírmártonfalvi autóbusz. Közöltük már ebben az ügyben a Volán 6. sz. Vállalat válaszát is, amely szerint az autóbusz azért nem várhatja meg a késéssel érkező vonatot, mert a várakozás más csatlakozásokat zavarna meg. A Magyar Államvasutak Igazga-

tósága a következőképpen reagált a panaszra: A személyszállítás zavartalan megoldása kötelező feladata a MÁV-nak is és a Volánnak is. Az igazgatóság fokozott figyelmet for-

Hiányos vegyszereknek

Varga Béla, Debrecen, Simonffy utca 12. szám alatti lakos panaszt tett a Napló szerkesztőségében, hogy a Csapó utcai Budalakk háztartási boltban árusított Gramoxone gyomirtó szer kannájában nem található olyan mennyiség, amely miatt fizetni kell. Otthoni utánaméréssel megállapította, hogy 4 deciliter vegyszer hiányzott az ötlitres kannából. Panaszát a Hajdú-Bihari megyei Vegyiparicikk-kiskereskedelmi

Bérleteselek előnyben?!

Hosszú embersor áll a debreceni autóbusszállomás bérletpénztára előtt. Mindenki türelmesen várja, mikor veheti meg az utazásra jogosító szelvényt, amikor ismét — félórája immár hetedszer — hangos méltatlankodás útján részt az álmosító zsongáson. Öreg néni kezei fakadnak ki a végül elkeseredésében, hiszen éppen harmadjára küldték el az ablaktól valamilyen igazolásért. A körülöttem álló öregebbek saját példájukkal erősítik ezen új „szokás” kialakulását.

Míg pár métert haladunk előre — s újabb két, nyolcvan év körüli néni kezei fakadnak ki a végül elkeseredésében, hiszen éppen harmadjára küldték el az ablaktól valamilyen igazolásért. A körülöttem álló öregebbek saját példájukkal erősítik ezen új „szokás” kialakulását.

- személyi igazolvány;
 - decemberi nyúdíjszelvény;
 - nyugdíjas igazolvány, vagy ahogyan ők mondják: az OTI-lap.
- E három okirat szükségességét csak többszöri sorbanállás és a pénztáros hölgy ingerült — eligazító mormogása — után tudták meg.
- A várakozó többi öreget, nyugdíjast nézve az jut eszembe, hogy vajon a szigorú — és kissé bürokratikus — rendelet alkotóinak szülei is igazolványokkal felszerelkezve érvényesítik évente a fenti módon bérletüket? S ha mindhárom irat szükséges a bérletváltáshoz — helyi megoldásként —, egy nagyméretű, jól látható eligazító tábla elhelyezését elrendelhetik-e a 6. sz. Volán illetékesei?

Hajdú István

Alkalmi munkavállalók SZTK-bejelentése

A Megyei Társadalombiztosítási Igazgatóság tájékoztatja a kisiparosokat, magánkiskereskedőket, magánház-építetőket, végül a gazdasági magánmunkáltatókat, hogy az általuk foglalkoztatott alkalmi fizikai munkavállalók, valamint gazdasági dolgozók (volt bélyeglapos mezőgazdasági dolgozók) bejelentésére és járulékfizetésére nézve új eljárás létesült.

A helyi postahivataloknál díjmentesen kapható ATUTALÁSI POSTAUTALVÁNY nyomtatványon kell befizetni a járulékot, a befizetőlap hátoldalán kell feltüntetni a dolgozó személyi adatait, lakcímét és a munkaviszony tartamát, végül a kifizetett munkabért.

A postahivataloknál tájékoztató található a nyomtatvány kitöltésére. 1976. január 1. napjától az említett nyomtatványon kell jelenteni az alkalmi fizikai munkavállalókat és gazdasági dolgozókat.

TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI IGAZGATÓSÁG Debrecen

Építőbrigádok a fogyasztási szövetkezetekben

(Tudósítónktól)

Tizenöt hajdú-bihari fogyasztási és értékesítő szövetkezetnek van házilag építő-, karbantartórszlege.

A negyedik ötéves tervben 36 ezer négyzetméterrel bővült a szövetkezeti kiskereskedelmi és vendéglátóipari hálózat. Ennek egyharmada házilagos kivitelezésű. A szövetkezeti ipari létesítmények négyezer négyzetméteres bővülése pedig teljes mértékben a házi erőforrások jó kihasználása révén valósult meg. Az említettek túl jelentős a részlegek tatarozási, karbantartási munkája.

A házilagos brigádok közreműködésével készült el többek között a polgári ÁFÉSZ ABC-áruháza — a felette levő irodákkal —, a szövet-

kezet húszeme, betonüzeme, a panelelemből épült belsőlegi boltok jó része, az egykei ÁFÉSZ kétszintes ABC-áruháza, a napokban átadott étterme, a balmazújvárosi ÁFÉSZ ABC-áruháza, a debreceni ÁFÉSZ peremkerületi ABC-áruházai, a derecskei, a berettyóújfalui, a biharkeresztesi és a püspökkladányi ÁFÉSZ helyi hálózatfejlesztési kezdeményezéseinek jó része. Lényegében kevés az olyan szövetkezeti építkezés, ahol kisebb vagy nagyobb mértékben ne találkoznának a házilagos részlegek dolgozóinak közreműködésével.

Az iparicikkáruházak közül többek között a balmazújvárosi Róna, valamint a berettyóújfalui Berettyó Áruház kivitelezését, illetve gyorsabb befejezését segítették a házilagó részlegek.

dít arra, hogy az említett vonat menetrend szerint közlekedjen. Nyírábrány állomás utasitást kapott hogy késés esetén vegye fel a kapcsolatot a Volán Vállalattal.

Vállalat vezetői megvizsgálták. Felkeresték az AGROKER Vállalat telephelyét, és súlyellenőrzést tartottak. A kannák súlya 5,70 és 6 kg között volt. Egyes edények tehát kevesebb gyomirtó szert tartalmaztak. A kereskedelmi vállalat reklamációját az AGROKER elfogadta, és közvetíti a gyártó vállalatot, a tiszaújvárosi Alkaloidhoz azzal a javaslattal, hogy pontos mérés után ólomzárral lássák el a kannákat. Varga Bélát kártalanították.

Nagy tervek jegyében

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY ÉS DEBRECEN MŰVÉSZETI KAPCSOLATAI A SZÁZAD ELEJÉN

A Kossuth utcai volt rendőrségi palota (ma Rendőr-főkapitányság) homlokzatát színes vásárhelyi majolika díszíti. Borsos József építész lendületes, szecessziós építményéhez nagyszerűen kapcsolódik az ablakok közt elhelyezett magyaros, virágdíszes, drapp színű mázas kerámia és a tetőzet alatti pártázat sokszínű ornamentése. Ez az 1914-es munka első jele annak a pár évtizedes együttműködésnek, ami Hódmezővásárhely és Debrecen között fennállt.

Mint ismeretes, a század elején indult virágzásnak a vásárhelyi művészet Tornyai János, Endre Béla vezetésével. Ezek a festők — éppúgy, mint Rudnay Gyula, Holló László, Medgyessy Ferenc, Koszta József, Nagy István — többnyire külföldet járó művészek voltak, akik útjaik során megismerkedtek a századelső avangárdé irányzataival. Annak jeles művelői lehettek volna Párizsban, Münchenben, mégis hazajöttek. Ennek okát Tornyai János foglalta össze legegyszerűsebben 1912-es levelében: „Nekünk van igazunk, akik öntudatlanul bár, azért jöttünk haza Párizsból, mert szeretjük fajtánkat, és érezzük, hogy itt van a legnagyobb kód, itt kell legjobban törni, osztalni a kódot. Irással, képpel, felolvasással, múzeummal.”

Tornyaiék Vásárhelyen a Művészek Majolika Telepét és az Alföldi Művészek Társaságát, a debreceniek a Művészhatárt és az Ady Társaságot hozták létre e szellemi kód osztására. Érthető, hogy a kapcsolatok kiépítésének ez lett az alapja. Továbbá három olyan művészt kell említenünk e kapcsolatok ápolásában, mint Medgyessy Ferenc, Borsos József és Smurák József.

Borsos József hódmezővásárhelyi születésű építész Debrecenbe kerülve megpályázta a vármegyeháza tervét, amelynek külsejét vásárhelyi majolikával díszítette volna. Erről tanúskodik Endre Béla 1912 márciusában Smurák Józsefnek írt levele: „Debrecen nagyon jó talaj lesz a gyárunknak. Az edényt nagyon kívánják ott. Borsos városi mérnök (építész) nagyon kedveli az eszmét. A Hajdú-Házra pályázott, ha megnyeri, velünk csináltatja a majolikát. Sok épülete van neki, sokat tehet. Kollektiót kér.” A pályázat nyertese Bálint és Jámor lett (s ők Zsolnay pirogánittal burkolták a megyeházát), de két év múlva, 1914-ben Borsos a rendőrségi palotán meg tudta valósítani tervét. Ezenkívül több magánvilla tetőzetgerincén és falán alkalmazott drapp mázas vásárhelyi majolikát.

A Műpártoló Egyesület — majd 1924-től a Művészház — tárlatain rendszeresen állított ki Smurák József iparművészeti munkáit: vázákat, talákat, kályhacsempeket. Ő volt a Művészek Majolika- és Agyagipari Telepének egyik alapítótagja 1912-ben. Bár ekkor még nem Vásárhelyen élt (Aradon volt Szántay Lajos építész), a társulat minden gondjában osztozott, s az ő anyagi helyzete tette lehetővé a válságok elkerülését. 1919-ben visszaköltözött Hódmezővásárhelyre és 1927-ig vezetője volt az agyagipari telepnek. 1920-ban rátértek az egyedi, szépen díszített kályhacsempe gyártására. Smurák tervezte a magyaros, tulipános díszű formákat. 1927-ben személyes összeütközések, valamint a szériagyártásra áttérés miatt sértődöttön kilépett és átköltözött Debrecenbe (a majolika telep munkáját kellően reprezentálja a jelenleg Budapest, a Finomkerámia Művek bemutatótermében levő vásárhelyi kiállítás).

Városunkban nem tudta kerámikus munkáját folytatni, 1931-ben a krematórium ellenőrének, majd építészként dolgozott. 1935-ben „Csángó” néven szönyegszövő üzemet alapított, s többek között Senyei Oláh István sporttágyú szönyegterveit valósította meg. Legfőbb profilja azonban az erdélyi szönyegszövése folytatása volt. Smu-

rák József (1883—1943) életművét, vásárhelyi és debreceni tevékenységét feldolgozni, az ismeretlen részleteket felderíteni még további kutatás munkája lesz.

Medgyessy Ferenc vásárhelyi kapcsolatai közismertek. Bár 1910-tól Budapesten, a Százados úti telepen élt, megosztotta nyarait Debrecen és Vásárhely között. Mint mondta: „Tornyai Jánossal és az elmékedő, bölcs Endre Bélával a magyar népi művészet kincseiért lelkesedünk.” A 30-as években sokat tett a vásárhelyi kerámia népszerűsítéséért. Több kispasztikáját mázzal színeztette, így a Déri Múzeumban látható „Süroló nő”-t is.

Egy esetben köztéri művének is majolika burkolatot szánt. Ezt tanúsítja a Tóth Árpád-émlékmű tárgyában írt, 1932. február 14-én kelt levele, melyet Senyei Oláh Istvánnak, az Ady Társaság közpözüvészet-i osztály titkárnak írt: „Popper végtelenül meg van bántva, hogy »egyesek« nincsenek megelégedve a tervével... Gondoltam, valamilyen magyaros, kúpos, mázascsempe befejezésére, de ennek a technikai kivitelezéséhez még nem értek.”

Időnként, éppen Vásárhelyen, Debrecenre panaszkodott, például Almási Gyula Bélának: „Itt más. Úgy érzem mindig, hogy hazajövök. Éreztem, hogy itt igazán megbecsültök, nem úgy, mint szülővárosomban. Mások itt az emberek, ott tudod, civisek élnék. Medgyessy csak addig kell, amíg dicsekedni lehet vele.” A Mester azonban ritkán volt ilyen elégedetlen, hiszen Debrecenben mégiscsak megvalósíthatta monumentális terveit jórészt.

Összegzőképpen gyümölcsözőnek tarthatjuk e két város kapcsolatát, s tisztelettel kell adóznunk Medgyessynek, Smuráknak, Borsosnak, akik többek között ápolták e kultuszt. Jó lenne a kapcsolatot felújítani, illetve kiszélesíteni. Volt ugyan városunkban 1968-ban és 1972-ben vásárhelyi festészeti kiállítás, de az iparművészeti tevékenység bemutatására is sort keríthetnénk, talán éppen a debreceni születésű Végvári Gyula iparművész, a vásárhelyi majolika gyár tervezőjének kiállításával. Faenza, Budapest után bizonyára szép kollektiót állítana össze Debrecennek is.

Sz. Kürti Katalin

ÚJ KÖNYVEK

A Kossuth Könyvkiadó második kiadásában jelentette meg azt az érdekes kis kötetet, amely Aczél György válasszait tartalmazza egy francia újságról, Jacques de Bonis kérdéseire. A tartalmas könyv „Egy elmaradt vita helyett” címmel látott napvilágot, s első megjelenésekor napok alatt gazdára talált. A Nemzetközi Zsebkönyvtár új kötete az „Európa biztonság”. Tatór Imre tollából. A szülői munkaközösség harminc éveinek történetét dolgozta fel (Révai Lili, Gál Erzsébet és Majzik Lászlóné szerkesztésben) a „Szülők és nevelők”, „Harmadik világ — éhezõ világ” a címe Lipovecz Iván és Simon József közös könyvének. A közgazdasági ismeretek sorozatban látott napvilágot a „Személyi közlekedésünk ma és holnap”, Bajusz Rezső tollából. Az ungvári Kárpáti Kiadóval közös gondozásban jelentette meg a Kossuth: L. Bezimenszki rendkívül érdekes dokumentumregényét, melynek címe „A titkos Barbarossa-dosszié”.

Az Akadémiai Kiadónál látott napvilágot a Korunk tudománya sorozatban, Hubert Laitko és Wolf-Dietrich Sprung közös munkája, a „Kémia és filozófia”, amely a marxista filozófia álláspontját fejti ki a modern kémia néhány filozófiai kérdéseiben. Érdekes történetudományi értekezés a Bánkuti Imréről, a kurucok első dunántúli hadjáratainak 1704. január—április közötti időszakáról. A Kőrös Csoma Kiskönyvtár 14. kötetét a „Mongol mitológia”, szerzője Lőrincz László. Virágos Zsolt könyvének címe: „A négerség és az amerikai irodalom”. Megjelent Német János jogi könyve, a „Rendkívüli perorvoslatok a magyar polgári eljárásjogban”. A mezőgazdasági műszaki fejlesztésének kérdéseivel foglalkozó sorozat legfrissebb kötete Bánházi Gyula és Tóth László közös munkája „A gépi fejleszésekönyságának növelése és automatizálása”.

A Szépirodalmi Könyvkiadó újdonságai között találjuk Fodor József esszéinek kötetét, címe „Egy költészet története. Sükösd Mihály elbeszéléskötete az „Itélet előtt”. Az Olesco Könyvtár sorozatában látott napvilágot Jókai Mór

KAPCSOLÓGOMB

= A TÉVÉKÉSZÜLÉK BE- ÉS KIKAPCSOLÁSÁRA SZOLGÁLÓ ALKATRÉSZ

A pusztá a miénk

Bujdosó János tizenhárom éves kis csikósfiú megrántotta vállán a szűr, megfogta az öccsét és elindult Szoboszló irányába. S amikor a kisebbiknek ki-kibuggyant a könnye agyonlőtt apjára, a kemény kis számadóra gondolva, Jani már a sokat tapasztalt férfi szavaival némitotta el a könnyeket: övek a pusztá, az egész pusztá az apjuk helyett.

Mert Bujdosó András, a számadó csikós nem volt hajlandó Nyugatra hajítani a város mensesét, ott esett hát össze az örmester golyójától a pusztán. Talán csak Móricz Barbárokja és Bródy Sándor *Kadl Samuja* hasonlítható a magyar novella-irodalomban Sarkadi írásához, *A Hortobágyonhoz*. Az emberség, a hit melletti konok kitartásra int ez a rendkívül tömör, feszes, drámai erű írás.

S láthatjuk szerdán este Sarkadi másik nagy novellájának, *A Kútban*nak tévéváltozatát is. Közismert ez a történet Töröcsik Mari és Soós Imre vitte sikerre a *Körhinta* című filmben, s az én nemzedékemnek ez a film volt az, ami a szovjet filmművészetben a Tiszta égből. Új történelem- és valóságsszemléletre tanított, emberségre és tisztaságra Móricz Pillaingyával, a legszebb Tamási-írással vetekedett.

Örülök hát annak, hogy a televízió Nyitott könyv sorozatában viszontláthatom Sarkadi remekművét. *A Hortobágyon játszódik*, a pusztán, így is közünk van hát hozzá, s az 1953-ban született Kútban is őriz balmazújvárosi emlékeket. Feldolgozások konkrét ismerete nélkül is tudom, hogy az emberség és igazság üzeneteit tolmácsolja e művekkel a televízió. Bár gyakrabban látnánk, hallanánk Sarkadi írásait a képernyőn. Az irodalmi köztudatban lassanként elfoglalja méltó helyét, követnie kellene ezt a tömegkommunikációs eszközöknek is.

Annál is inkább, mert ez a hét sem ígér túl változatos műsort. Figyeljünk hát Sarkadi Imre igazságára, aki Bujdosó Andrással mondatja ki e földhöz és néphez tartozásának igazi ígét: „Csak a ménés az el nem megy. Meg én se velem. Meg senki. Mer az idetartozik a pusztához, oszt elpusztul, ha elviszik; meg én is, ha odébb megyek, hát mán jobb itt akkor inkább.”

Foszfor három garasért

Emlékezés Irinyi Jánosra

Bizony, december 17-én, halálának 80. évfordulóján elfelejtkezett róla a világ. Pedig ha nem is volt Prométheusz, azért neki is vannak érdemei a tüzelt kapcsolatban: ő adta az emberiségnek a zajtalanul gyulladó gyufát. Való igaz, Irinyi nem tartotta különösebb felfedezésnek találmányát, ezért is használták ki az élelmes üzletemberek. A fiatal, mindössze 19 éves feltaláló olyan szerényen, mondhatnánk ügyefogyottan viselkedett, hogy később a nemzetközi szakirodalomban egyesek még azt is elvitatták tőle, hogy bármilyen köze lenne a foszforos gyufa feltalálásához.

Irinyi férfikorában, visszavonulva a Bihar megyei Nagylétára, a kis családi birtokra, egy ízben engedett barátai és tisztelői unszolásának, és megírta a találmány történetét. Ez az írás is jellemzi emberi szerénységét. A bécsi Politechnikum kémia professzora, Meissner, akit Irinyi nagyon kedvelt, már közel állt a találmány megoldásához. „Többek között az ólom hyperoxidjáról tartott felolvasást, s a barna port kénvirággal dörzsolgatta üvegmozárban, igérvén a figyelmes hallgatóságnak, hogy a kén meg fog gyulladni. Mikor ez nem történt, nekem hamar eszembe jutott, hogyha kén helyett foszfort vett volna, ez már régen égne. Ebből áll a találmány.” — írta Irinyi János.

Ő még aznap, tehát 1836. december 18-án elkészítette a zajtalan „gyusztert”, melyet elsőnek egy debreceni diákútra látott. Másnap aztán, megmutatta Meissner professzornak is. Egy társa azonnal azt tanácsolta, hogy vonjon rá privilégiumot. Előkerült azonban Rómer István, egy Bécsben élő magyar kereskedő, aki azonnal lecsapott a találmányra. Kérjen érte, amit akar, biztatta Irinyit, s ő három garast kért, annyiba került a foszfor. Rómer végül ráerősöskolta egy hazáig tartó útiköltség összegét. Irinyit később sem bántotta, hogy Rómer és má-

sok mesésen meggazdagodtak találmányán. Amikor idézett levelét írta, az foglalkoztatta, hogyan kellene földjét és kaszálóját öntözni.

Pedig egy időre ő is felcsapott „gyusztergyárosnak”. 1839-ben, hazatérve németországi tanulmányútról, ahol főleg mezőgazdasági tanulmányokkal foglalkozott, Pesten megindított egy kis üzemet. De a céhek és a vidéki taplószedők örökösen támadták, molesztálták, így folyton költöznie kellett. Végül 1844-ben feladta a reménytelen küzdelmet, felhagyott a vállalkozással, és hazatért szülei nagylétai tanya-jára. Itt talajtani vizsgálatokkal foglalkozott, később Rézhegyen közszentet talált, de nem volt aki hasznosítsa. Még egy külföldi utat tett, ekkor a lógyapot érdekelt. Aztán tanóján vegetán könyv írásához kezdett. A szabadságharc idején Kossuth személyesen bíztá meg a nagyváradi salétromgyár felállításával. Irinyi lehetetlennek tűnő feladatokat oldott meg. 1849 augusztusában öccsével együtt őt is elfogták. Hat évét szabatk ki rá az osztrák hatóságok, többet mint öccsére, a márciusi fiatalok egyik vezetőjére. A hadseregpárancsnokság „legfőbb kegyelme” folytán azonban 1850-ben amnesztiát kapott.

Irinyi ekkor még fiatalember, mindössze 33 éves, tudományos pályafutása mégsem folytatódik. Igaz, nagylétai magányában állandóan kísérletezik, gépeket tervez, talajvizsgálatokat végez, ipari növényeket termeszt, időjárás megfigyeléssel tölti idejét, majd Debrecenbe költözik, s az István gőzmalom számtanácsnoka lesz, végül hazatér meghalni kis tanyájára.

Emléket ápolni hazafias és tudománytörténeti kötelesség. Dicséret illeti a Szoboszlai úti általános iskolát és az Irinyi János Szakközépiskolát, ahol halálának évfordulóján nem feledkeztek meg róla.

B. E.

FILMNAPLÓ

Hiányzó poézis

Fekete István írásaihoz fordult a *Ballagó idő* című új magyar film rendezője, Fejér Tamás: a gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt kedves író világába akarta elkalauzolni a nézőket.

A mese keretében egy vakáció szolgálat, Pisti, a főszereplő vakációja. Mivel tölti az idejét, milyen meglepetések érik, milyen kalandok részese lesz a néhány hét alatt? — erre az idővázra húzza rá a rendező a történeteket.

És Pistivel sokminden megélik. Sok csíny elkövetője-szemlélje lesz; sok felnőtt értetlenségét szenved el. Nincs is jóformán egyetlen felnőtt sem, akit bizalmával tünethetne ki. Talán csak a nagymama, míg az el nem megy nyaralni, aztán Kati néni, aki főzni, takarítani segít a szülők nélkül maradt lakásban. Az edesapához való viszony egyoldalúan szolgainak látszik: olyan iramban gyakorolni a szépírást, ahogy azt az apai önkény diktálja. Az anya még ennyivel sincs jelen, legfeljebb a mosolyával. Ott van aztán a Lujza nevezett nagynéni, akit annyira utál falánksága, nagyszájúsága, örökös okoskodása miatt, hogy nem áll egyszerre több békát az ágába dugni. S ott van továbbá a titkoszatos idegen is, akinek a kofferját cipeli, a megígért fizetség, az őt forint reményében, hogy aztán nyakleves legyen a fizetése. De ez a csirkefogó legalább megbűnhődik: rendőrök kíséretében jön vissza azond a pallón, ahol dölyfösen átmént, s ahol Pistit pofon csapta. Hogy máskor is ilyen jól működik-e az igazságszolgáltatás, s hogy csak azért kísérték-e vissza a tolvajt a rendőrök, mert szerették volna, ha Pistinek megadja a pénzt — nem derül ki. Mindenesetre megérdemelt a fiú hite: a jók elnyerik méltó jutalmukat — jelen esetben őt forintot — a rosszak meg méltó büntetésben részesülnek. Körülbelül ez az egyetlen erkölcsi tanulság, amit a vakáció megfogalmazhatat vele. S ez csak ahhoz képest kevés, hogy mi minden átmént, mi mindennek szemtanúja volt. Rengeteg minden történik vele, anélkül, hogy valami is igazán megtörténne. Vagyis meg-rázó, felkavaró élményekben nem lesz része.

Macskát eresztenek le léggömbben a templomforonyból; ugyanitt gerléket, galambokat fognak madzagra erősített kukoricaszemmel; ugyan-

itt beszorul a feje az ablakrácsok közé; ugyanitt harangozás közben észlel a harangkötél, s ő egy fél délutáni ájulásba zuhan — egyetlen helyszín csak, a templom, s mégis mennyi minden történik. De nem hiányzik az ébredező szerelem sem; az erdő titkaival, a madarak, gyíkok titkaival is megismerkedhet Pisti; libát legeltethet, lovat moshat, fészket foszthat vagy lesheti, milyen bátorságuk van másoknak, hogy fészket mernek fosztani — felsorolni is nehéz mindazt, amivel gazdagabb lett egyetlen egy vakáció során a kisfiú. Láthatott subás pásztort augusztus közepén, amint a temetőben mérj ki saját-magának a sír helyét; és láthatott szarvasbögést is. Ami titkokat avatottja lett a srác, e titkok azok: vajon miért visel kánikula idején, még ha a halálra készülődik is, subát az öreg, s vajon mi bírta rá a szarvasokat, hogy még augusztusban bőgjenek, egy hónappal — ha nem két-tővel — korábban, mint ahogy szokták? (Vagy nem titkokról van szó, hanem a rendező érdekesség hajhászása diktálta, hogy legyen suba s legyen szarvasbögés is?) Van persze külön, egyszemélyes titka is Pistinek: szépen elrendezett padlásukra jár fel, hogy megidézze régmúlt idők tanúit: titkoszatos sorú sokonait. Egy kútba ugrott lányt, egy huszárkapitányt és másokat is. A gyermeki fantázia gazdagságáról beszélőnek — közzetve — ezek az alakok, ha nem hiányozna körülük a könnyedség, a szerelenség. Ha nem olyanok volnának, mint az élők. Itt azonban — sajnos — erről van szó: tulságosan is jólőjtözöttek, jó megjelenésűek ezek a képzelet szülte alakok. A mese varázsa, a képzelet csapongása elől kitérnek, mint akiknek elég volt egyszer régen meseit művelni. Nem csoda hát, ha azon túl, hogy Pisti meg-megidézi őket, nincsenek jó kapcsolatban senkivel. Sem egymással, sem a sráccal. Mintha unánk, hogy néhánéha élínük kell.

A Ballagó időből a poézis hiányzik leginkább. Ezért darabokra, külön-külön kis történetekre esik szét a film. Egységbe rendezni hogyan is tudná, hogy mindvégig egyetlen hős áll a középpontjában? — Pisti alakítója, Tóth Sanyi kedves gyerek. Majdnem ez a legtöbb, amit a film előnyére elmondhatunk.

m. b.

Fedett pályás idénynyitó atlétikában

Elkezdődött az atléták fedett pályás versenysorozata. Szombaton és vasárnap a Vasas és a BEAC rendezett idénynyitó viadalt a budapesti Olimpiai Csarnokban. Az év első versenyén sok válogatott atléta is rajthoz állt. A debreceni atlétikát három sportoló képviselte a helyezettek között — Lipcsei Irén, Nagy Tibor és Babály László. Mindhárman első helyet szereztek versenyszámukban.

Érdekesebb eredmények.
Nők. 60 m: 1. Orosz (Ú.

Dózsa) 7,47. — 1500 m: 1. Lipcsei (DMTE) 4:32,7, 2. Kulcsár (Vasas) 4:35,4. — 60 m gát: Siska (Vasas) 8,43. — Távol: Szabó I. (NYVSC) 627, 2. Milassiné (Bp. Honvéd) 620.

Férfiak. 60 m: 1. Gresa (FTC) 6,57, 2. Léopold (PMSC) 6,60. — **400 m:** 1. Nagy T. (DMTE) 49,3, 2. Árva (Ú. Dózsa) 50,0. — **800 m:** 1. Zsinka (Ú. Dózsa) 1:51,9. — **Ifjúságiak. 60 m (69 induló):** 1. Babály (DVSC) 6,7.

Kézilabda Avaz Kupa D. Dózsa-DMTE 13-7 Ózd-D. Dózsa 16-13

A miskolci városi sportcsarnokban folytatódott a teremkézilabda Avaz Kupa mérkőzései. A hétvégi fordulón a debreceni csapatok hat mérkőzést játszottak. A férfi kiemelt I. osztályban a Debreceni Dózsa visszavágott a Nyíregyháza ellen szenvedett vereségért, s 13:7 arányban legyőzte a DMTE együttesét. A következő találkozó azonban vereséget szenvedett az Ózdi Kohász-tól. Eredmények:

Férfiak.
D. Dózsa-DMTE 13-7 (7-4). A jól védekező belügyiek fegyelmeztetett játékkal biztos győzelmet arattak. Góldobók: Kordás 6, Juhász L. 3, Lukács J., Kormos, Sárközi és Gottdiener, illetve Mészáros 4, Vadon 2 és Taizs. Ózdi Kohász-D. Dózsa 16-13 (11-4). Az első félidőben a debreceniek nem tudták semlegesíteni a kitűnően

játszó Marosit, aki az ózdiak 16 góljából nyolcat szerzett. Góldobók: Kormos 5, Lukács L. 4, Kordás 2, Sárközi és Balló. — VS Koszice II.-D. Dózsa II. 16-11.

Nők.
DVSC-Lokomotiv Presov 19-13 (7-5). Biztos győzelmet aratott a debreceni csapat. Góldobók: Huszár 9, Szabó I. 6, Szabó E. 2, Máthé és Nagy.

D. Kinizsi-Miskolci Spartacus 9-9 (5-4). A debreceniek közelebb álltak a győzelemhez, de három büntetőt is elhibáztak. Góldobók: Milesz né 3, Seresnő 2, Vad 2, Tardiné és Bordásné.

D. Kinizsi-Tiszavasvári Lombik 16-11 (8-6). Különsen a második félidőben játszott jól a D. Kinizsi. Góldobók: Bordásné 5, Tardiné 3, Milesz né 3, Mózsáné 3, Vad 2.

Rajt februárban DEAC-PMSC Kecskemét-D. Spartacus

Vasárnap délelőtt Budapesten a Magyar Sakkszövetségben elkészítették az országos sakkcsapatbajnokság sorsolását. A bajnokság február 1-én kezdődik, s kéthetenként rendezik a fordulót. A tavaszi idény május 9-ig tart, s nyolc fordulót bonyolítanak le, míg az őszi idényben szeptember 26. és november 27. közötti időben öt fordulóra kerül majd sor. A sakkcsapatbajnokságban mind az NB I-ben, mind az NB II. két csoportjában csak egyszer játszanak egymással a csapatok.

A DEAC NB I-ben szereplő sakkcsapata az első fordulón Debrecenben játszik. A főiskolás együttes a Pécsi MSC csapatát fogadja.

A D. Spartacus az NB II. keleti csoportjában szerepel az elkövetkező bajnoki idényben. A szovjetek csapatát az első fordulón Kec-

kemétre utazik, ahol a K. Tipográfiaival mérkőzik.

A debreceni csapatok mérkőzései a tavaszi idényben:

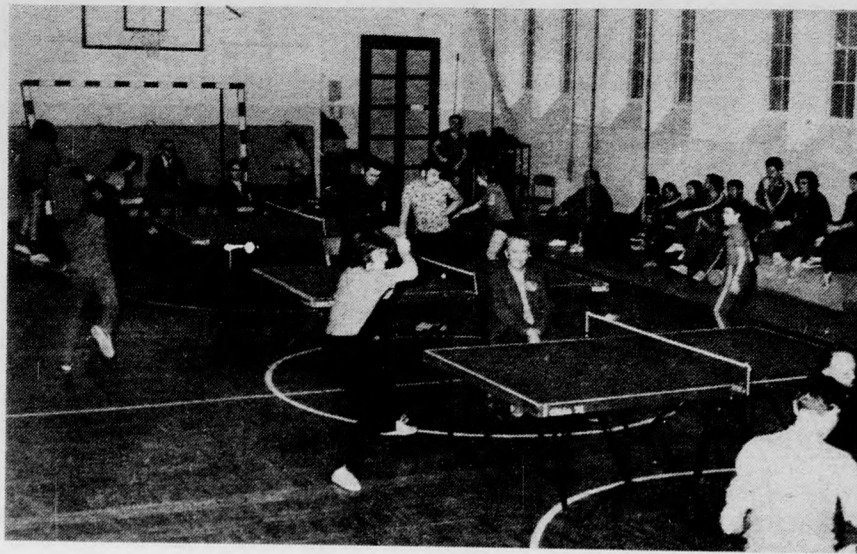
I. forduló, február 1.: DEAC-Pécsi MSC; Kecskeméti Tipográfia-D. Spartacus.
II. forduló, február 15.: Bp. Honvéd-DEAC; D. Spartacus-Szegedi VSE.
III. forduló, február 29.: DEAC-Bp. Spartacus; Bp. Vasútépítő-D. Spartacus.
IV. forduló, március 14.: Tipográfia-DEAC; Láng-Ú. Spartacus.
V. forduló, március 28.: DEAC-Bp. Volán; D. Spartacus-Salgótarjáni Kohász.
VI. forduló, április 11.: KGM Vasas-DEAC; Miskolci Vimelux-D. Spartacus.
VII. forduló, április 25.: DEAC-DEAC; Spartacus-Szentcsanak.
VIII. forduló, május 9.: FŐSPED Szálitók-DEAC; Tűzoltó-Dózsa-D. Spartacus.

A megyei kosárlabda szövetség január 19-én, hétfőn este fél 7-től tartja beszámoló gyűlését a Testnevelési és Sporthivatal Simonffy utca 1/C. alatti klubtermében.

Ma kezdődik Gensben a műkorcsolyázók Európa-bajnoksága. A versenyekről a Magyar Televízió is beszámol — a közvetítéssorozat szerdán este 21.40 órakor a párosok versenyének sugárzásával kezdődik.

A sakközők megyei KISZ Kupa versenyének döntőjét január 25-én a dereceki kultúrházban rendezik meg.

Új edző Balmazújvárosban. A Lenin Tsz SE NB III-as labdarúgónak edzőként januártól Pál János, a sakkosztály régi játékosa irányítja.

Ekkor még sokan reménykedtek. Kora délelőtti nagyüzem a megyei bajnokság versenyén — Fotó: Szlovák

ASZTALITENISZ

Tenki és dr. Posta győzött

MEGLEPÉTESEK A MEGYEI BAJNOKSÁGON

Vasárnap az Élelmiszeripari Szakközépiskola tornatermében felállított öt asztalon bonyolították le a megyei asztalitenisz szakszövetség Hajdú-Bihar ez évi felnőtt női, férfi egyéni és páros bajnokságát. A versenyek a városok és a járások legjobbjai indultak. A férfiaknál hatvan, a nőknél 28 asztalitenisz állt versenybe. Kár, hogy Hajdúböszörményből csupán egyetlen asztalitenisz képviselte a hajdúváros sportját, a püspökkladányi járásból pedig a bihari nagybajomi versenyzők maradtak távol a megyei döntőtől, holott erre a járási bajnokságon jogot szereztek.

A bajnokság jó néhány meglepetéssel szolgált. A férfi egyéni döntőjében dr. Posta László védekező harcmodorral legyőzte a támadó szellemű játékos Szolek Andrást. A 44 éves dr. Posta harminc évi versenyzése során ezúttal először szerezte meg a megyei bajnok címet — tavaly nyert már városbajnokságot, a megyei pedig második helyezést ért el akkor. A női egyéniben a legjobb formában levő, határozottan játszó és keményen ütő Tenki Irén biztosan szerezte meg a megyei bajnoki címet.

Kellemes meglepetést keltek a berettyóújfalui és elsősorban a hajdúszoboszlói asztaliteniszesezők, akik valamennyi elődöntőben szerepeltek, az öt versenyszám közül kettőben a döntő részvevői is voltak.

Egyéni párosban megyei bajnok: Szolek András, Könyű Katalin (DVSC), 2. Tier László, Balogh Mária (Hajdúszoboszlói Gázláng), 3. Szabó Attila, Nagy Ibolya (D. Honvéd Boeskaik) és Debreceni Imre, Jakab Adél (Hajdúnánási Spartacus, DVSC).

Egyéni párosban megyei bajnok: Szolek András, Könyű Katalin (DVSC), 2. Tier László, Balogh Mária (Hajdúszoboszlói Gázláng), 3. Szabó Attila, Nagy Ibolya (D. Honvéd Boeskaik) és Debreceni Imre, Jakab Adél (Hajdúnánási Spartacus, DVSC).

Sakk világranglista

PORTISCH ÉS RIBLI A LEGJOBBAK KÖZÖTT

Fischer nem szerepel a névsorban, a világbajnok Karpov vezeti a mezőnyt, kilenc szovjet versenyző a legjobb húsz sakköző között. Röviden így foglalható össze a világ sakkéletének elmúlt évi eredményeit tükröző erősranglista. S természetesen azt is meg kell említeni, hogy két magyar versenyző is ott van a legjobbak között: Portisch Lajos a dán Larsennel holtversenyben öt szovjet sakköző mögött a hatodik-hetedik helyen áll, a fiatal Ribli Zoltán pedig most tört be az élme-

zőnybe: a 19-20. helyen osztozik a jugoszláv Gligoriccsal. A rangsor: 1. Karpov, 2. Korcsnoj, 3-4. Petroszjan és Polugajevszkij, 5. Szpazskij (valamennyien a Szovjetunió versenyzői), 6-7. Portisch és Larsen (dán), 8-10. Geller (szovjet), Ljubojevics (jugoszláv) és Mecking (brazíliai), 11-12. Smejkal (csehszlovák) és Tal (szovjet), 13. Hort (csehszlovák), 14-16. Andersson (svéd), Hübner (NSZK-beli) és Browne (USA), 17-18. Szmiszlov és Vaszjukov (szovjet), 19-20. Ribli és Gligoric (jugoszláv).

A sielők Világkupa viadalán az olasz Pjero Gros áll az összesített pontverseny élén 120 ponttal megelőzve az osztrák Klammert és a svéd Stenmarkot (106-106), valamint honfitársát, Gustavo Thönit (72).

Az Egyesült Államokban szereplő szovjet jégkorongcsapatok közül legutóbb a Krilja Szovjetov lépett pályára, s 2:1 (0:0, 2:1, 0:0) arányú győzelmet aratott a New York Islanders ellen.

Nagy-Britannia nemzetközi asztalitenisz bajnokságának győztesei. Férfi egyes Bengtsson (Svédország). Női egyes: Hammersley (Anglia). Férfi páros: Douglas, Neal (Anglia). Vegyes páros: Bengtsson, Hellman (Svédország).

Ökölvívók - a szorítón kívül

PEHELYSÚLYBAN: 1. BADARI TIBOR

A Lengyelországban megjelent Prezeglad Sportowy szerkesztőségében elkészült az európai ökölvívók ranglistája. A montreali szereplés latolgatására jó lehetőséget nyújt ez az összeállítás, hiszen a lengyel szakemberek egy nemzetből súlycsoportonként csak egy ökölvívó teljesítményét vették figyelembe — az olimpiai játékokon is csak egy sportoló képviselheti országát az adott súlycsoport versenyén. Az elmúlt évi eredmények alapján készített ranglistának egy magyar élvosa van — pehelysúlyban Badari Tibor lett Európa legjobb ökölvívója. Mindössze három súlycsoportban nem szerepel magyar versenyző a legjobb tíz között. Az összesített pontversenyben a Szovjetunió nagy fölényrel vezet, Magyarország a negyedik helyen áll.

Ez a helyzet az európai ranglistán.

Papírsúly: 1. Tkacsenko (Szovjetunió), 2. Gedó (Románia), ... 4. Orbán S. — **Harmatsúly:** 1. Ribakov (Szovjetunió), ... 9. Németh R. — **Pehelysúly:** 1. Badari. — **Könnyűsúly:** 1. S. Cutov (Románia), ... 4. Botos. — **Kisváltósúly:** 1. Beyer (NDK), ... 3. Nagy J. — **Váltósúly:** 1. Marjamaa (Finnország). — **Nagyváltósúly:** 1. Rudkowski (Lengyelország), ... 4. Rapcsák. — **Középsúly:** 1. Lemesev (Szovjetunió), ... 10. Jakab V. — **Félnehézsúly:** 1. Klimanov (Szovjetunió). — **Nehézsúly:** 1. Biegalski (Lengyelország).

Nemzetek pontversenye: 1. Szovjetunió 94 pont (11 helyezett sportoló), 2. Románia 75 (11), 3. Lengyelország 67 (10), 4. Magyarország 51 (8), 5. Jugoszlávia 49 (10), 6. Bulgária 46 (10), 7. NDK 45 (7), 8. Anglia 32 (5), 9. Csehszlovákia 27 (8), 10. Spanyolország 25 (6).

Taróczy Balázs nyerte Románban az NSZK nemzetközi fedett pályás teniszversenyét. A döntőben az egyesült államokbeli Norman Holmes ellen győzött 6:3, 3:6, 6:3, 6:4 arányban

A világbajnok Averina két számban is győzött az Innsbruckban folyó nemzetközi gyorskorcsolyázó versenyen. A szovjet sportolónak 1500 és 3000 méteren szerzett első helyezést.

Újabb mérkőzést játszanak a héten az asztalitenisz VVK-ban szereplő magyar együttesek. A 31. sz. Építők női együttese Amszterdamban a Delta Lloyd ellen, a Bp. Spartacus férfi csapata Luxemburgban a Domeldange Luxemburg együttese ellen mérkőzik.

Nemzetközi férfi kézilabdatornát rendeztek Svédországban. A győzelmet a Szovjetunió szerezte meg az NDK, Lengyelország és Svédország csapatai előtt.

Totónyeremények

A Sportfogadási és Lottóigazgatóság közlése szerint a 2. játékhéten egy darab 13 találatos szelvény akadt, s a fogadónak a 14. mérkőzés eredményét is sikerült eltalálnia. A nyeremény és a jutalom együttes összege 1 376 405 forint. Negyvenöt darab 12 találatos szelvény volt, ezekre egyenként 14 880 forintot fizetnek. A 11 találatos szelvények 538, a tiztalálatosak 106 forintot érnek.

A találatos szelvény: 2,2,1, x,x, törölve, 2,x,1, x,x, x,x,1, 1.

MOZI

A SAKAL NAPJAI (angol). VIG du. 1/4, 6. 1/4, 9. KLINIKA 5. HIR-ADÓ de. 9. 1/12, 1/2. BALLAGÓ IDŐ (magyar). APOLLO de. 1/10, 1/12, 1/2. METEOR 3. 1/6. HIR-ADÓ du. 3/4, 3/6, 3/8. A HALAL ERŐDJE (japán). (16). VIG de. 1/10, 1/12, 1/2. A GAMMASUGÁRRAK HATÁSA A SZÁZSZOR-SZÉPEKRE (USA). APOLLO du. 1/4, 8. JÓJÓJON EL EGY KÁVÉRA HOZZÁNK (olasz). (18). APOLLO du. 8. METEOR 1/3. FILMMŰZEUM TEOREMA (olasz). 1/6, 8. VERONIKA VISSZATÉR (román). VIG MESEMOZI 3/4, 6. CSIPKERŐZSIKA (NDK). METEOR MESEMOZI 3. 1/6.

Filmmúzeum bérletek az új bérletsorozatra a mozi pénztáraknál válthatók.

SZÍNHÁZ

Ma 7-kor Trisztán, Szerdahelyi bérlet 1-2.

TV

BUDAPEST, 1. műsor

11.48 Műsorismertetés, 11.50 Idősebbek is elkezdhetik... (ism.), 11.55-12.25 Iskolatévé, 16.50-17.20 Iskolatévé (ism.), 17.23 Műsorismertetés, 17.35 Hírek, 17.39 Irán. Iráni rövidfilm, 17.50 Melyiket az ötezerből? Pályaválasztási tanácsadó, 18.10 Program öt esztendőre. Gazdaságpolitikai sorozat, III. rész, 18.40 Játék a betűkkel, 19.05 Reklám, 19.15 Esti mese, 19.30 Tv-híradó, 20.00 Idősebbek is elkezdhetik... Tévétorna, 20.05 Az oroszlan, Amerikai film, 21.40 Francis Poulsen: Az emberi hang. Egyszemélyes zenedráma, 22.25 Csapatjáték és taktika a labdarúgásban Angol film-sorozat, 2. rész: Az emberfogás, 22.45 Tv-híradó, harmadik kiadás.

BUDAPEST, 2. műsor

20.00 Műsorismertetés, 20.01 Műhely. Baloldali egyetemisták a felszabadulás után, 20.45 A Pelefélsziget, Kanadai ismeretterjesztő film, 21.10 Tv-híradó, második kiadás, 21.30 Crimeca, Román rövidfilm, 21.40 Tisztes úriház, Francia tévéfilmsorozat, 3. rész.

POZSONY

8.30 Híradó, 9.00 Iskolásoknak, 9.30 Csallád per (ism.), 14.20 Iskolásoknak, 16.30 Pozsonyi híradó, 17.15 Metronóm, 18.10 Autó-motor revü, 19.00 Híradó és publicisztika, 20.00 Gyilkosság hétfőn (NDK bűnügyi film), 21.25 Híradó, publicisztika és hírek.

BUKAREST

15.00 Iskolatévé, 15.30 Középfokú francia nyelvtanítás, 16.05 Népi zene, 16.20 Beszélgetés írakkal, 16.40 Egészségügy, 16.50 A mezőgazdaság dolgozóinak, 17.20 Szólistaműsor, 17.40 Tévélőbuzs riportja, 18.00 Ifjúsági irodalmi műsor, 18.20 A legkisebbeknek, 18.30 Tv-híradó, 19.00 Tv-ankét, 19.40 Román színházi est.

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MŰSORA

17.00 Műsorismertetés — Hírek — Lapszemle, 17.05 Citeramuzsika, 17.10 Nyugdíjasok műsora, 17.20 Emlékszel még? 17.30 Amiről híreink szólnak, 17.40 Simon és Garfunkel felvételeiből, 17.50 Orvosi tanácsok, 17.55 Helen Redy énekel, 18.00 Észak-tiszántúli krónika 18.15 Beethoven-nyitányok, 18.27-18.30 Hírösszefoglaló — Műsorlevezetés.

KÖZLEMÉNY

Tanfolyamokat indít a József Attila Művelődési Ház február hónapban. Szabó-varró tanfolyam kezdődik és halad fokon tíz hétre, hetenként egy napon 17-21-ig. Tandíj: 200 Ft. Német nyelv tanfolyam kezdődik és középfaladó fokon 40 órán hetenként kezdődik, kezdők részére 17-18.30, középfaladók részére 18.30-20 óráig. Tandíj: 200 Ft. Foto tanfolyamot „Foto ABC, 76” címmel 30 órán hetenként szerdán 17-20 óráig. Tandíj: 150 Ft. Jelenkezni lehet hétfő és szombat kivételével naponta 9-13, és 16-20 óra között a tandíj egyidejű befizetése mellett a művelődési házban (Debrecen, Vörös Hadsegreg útja 58. I. emelet). (x)

SPORTHÍREK

A Hastingsban folyó nemzetközi sakkverseny 11. fordulóját Uhlmann (NDK) vezet 8 ponttal. Mögötte a sorrend: Hort (csehszlovák) 7,5, Bronstein és Korcsnoj (szovjet) 6,5-6,5 (1-1).

Anglia labdarúgó-bajnokságában a 25. forduló mérkőzéseit bonyolították le. A Manchester United 2-1-re győzött a Queens Park ellen, a Liverpool 3-3 arányú döntetlent játszott a Ipswich csapatával. A bajnokság élcsoportjának állása: 1. Manchester U. 35, 2. Leeds 34, 3. Liverpool 34, 4. Derby 32 ponttal.

Bobby Charlton, az angol labdarúgás nagy öregje, 38 esztendőskorában az ir Waterford együtteséhez szerződött.

Budapest nemzetközi junior vívóbajnokságán Nébald György (Bp. Honvéd) nyerte a kardozók versenyét.

Nyugatnémet ellenfelet kapott a Bp. Spartacus a sakközők Bajnokságának Európa Kupája versenysorozatán. A február 14-16-ig budapesti mérkőzésen az NSZK ötszörös bajnokcsapatát, az SG Solingent fogadja a szövzeti együttes.

Csak csúcsidőszakon kívül

Rendelet az elektromos hőfejlesztő készülékek villamosenergia felhasználásának szabályozásáról

A villamosenergia gazdaságos elosztását és felhasználását célozza a nehézipari miniszter új rendelete, amely az elektromos hőfejlesztő készülékek áramfelhasználását szabályozza. Az energiaszolgáltatás gazdaságosságát jelentősen javítja, ha a napi áramfogyasztásban egyenletesebben osztják meg a hálózat, az erőművek terhelését. Ezzel a módszerrel felesleges beruházásoktól lehet megkímélni népgazdaságunkat, hiszen a napi csúcsidőszakban az áramellátási teljesítmény minden egy kilowattos növeléséhez mintegy 50 000 forint értékű erőművi és hálózatfejlesztési beruházásra lenne szükség.

Ezért a rendelet kimondja, hogy a helyiségfűtést szolgáló villamos hőtároló berendezés, hőtároló kályha elektromos fűtőtestét kizárólag éjszaka és napközben pedig csak a meghatározott kis terhelésű időszakban szabad bekapcsolni az elektromos hálózatba.

Előírja a rendelet, hogy kizárólag a csúcsidőszakon kívüli napszakban szabad a hálózatra kapcsolni az 50 literes, vagy annál nagyobb úrtar-

talmú hőtároló villamos vízmelegítő berendezést, és a helyiségfűtést szolgáló két kilowattos fűtőteljesítményű nagyobb hőfejlesztő készüléket, még akkor is, ha ez a készülék kisebb fűtőteljesítményű fokozatra is kapcsolható.

A rendelet intézkedik arról is, hogy a továbbiakban a lakótelepeken sütés-főzés, vízmelegítés és helyiségfűtés céljára csak külön engedély alapján szabad villamosenergia felhasználást tervezni, illetve ilyen házigyári lakástípusokat kialakítani. Ugyancsak engedélyt kell kérni az állami energetikai és energiabiztonság-technikai felügyeltől a 30 kilowattos, vagy annál nagyobb fűtőteljesítményű hőfejlesztő készülék tervezésénél, megrendelésénél és üzembehelyezésénél. Az ilyen régebbi készülékeket — amelyekre a felhasználóknak korábban a jogszabályok szerint nem kellett engedélyt kérni —, továbbra is működtethetik, de a nyilvántartás érdekében március végéig be kell jelenteni az energiafelügyeleti hatóságnak.

A rendelet a kihirdetéssel hatályba lépett. (MTI)

Hasznos kezdeményezés

A Balmazújvárosi Általános Iskola és Gimnázium ismét megkezdte a diákok körében oly népszerű motorkerékpár- és személygépkocsi-vezető tanfolyamot. Az ilyen helyi, szervezett oktatás valóban hatékonyan segíti a közlekedési ismeretek elsajátítását. A politechnikai szakkörök számára a gépjármű-vezető-képzést a Művelődési Közlöny (XVI. évf. 23. szám) is célul tűzte ki, bár nem kötelező jellegűen. Nem mindegy az, hogy valaki mikor jut jogosítványhoz s e diákok négy hónap alatt megszerzik azt, motort vagy gépkocsit vezethetnek. Persze mindehhez kell egy irányító tanár is, aki az időt nem sajnálva rendszeresen foglalkozik a tanulókkal és a szakismereteket, a KRESZ-t tantárgyi órákért megtartja. Balmazújvárosban Tatár Zsolt tanár vállalta el a patronálást, a kis mozgalom csak így lehetett sikeres. Talvaly mind a 16 beiratkozott gimnazista eredményesen vizsgázott. Az idén még több a résztvevők száma.

A példát követhetik más gimnáziumok, ahol még eddig nem tudtak a hasznos kezdeményezésről.

Sz. Cs.

Mit kell tudni az adóbevallásról?

Acsay András osztályvezető tájékoztatója

Akik rendszeresen és folyamatosan végeznek jövedelemadó alá eső tevékenységet, azoknak minden esztendőben január 15-ig kell megtenniük adóbevallásukat. Sok esztendő tapasztalat viszont, hogy sokan nem tesznek eleget ennek a köteleységnek, hivatkozva arra, hogy nem ismerik az ide vonatkozó rendelkezéseket, illetve nem tudják a határidőt.

Január 15-én, a hét csütörtökén lejár a határidő. Eppen ezért hasznosnak tartottuk megkérdezni **Acsay Andrást**, a Debrecen városi Tanács pénzügyi osztályának vezetőjét:

— **Kik kötelezettek adóbevallásra?**

— Kisiparosok, magánkereskedők, üvegházi kertészek, faiskolai természetők, szabalföldi virágkertészek, eladásra tenyésztő állattartók, házat, földet, telket bérebeadó. Ugyancsak minden esetben adóbevallást kell tennie annak, aki önálló szellemi tevékenységéből jövedelemre tesz szert, s a jövedelem nem állami, társadalmi szervtől, vállaltól, vagy szervezetektől származik. Adóbevallásra kötelezett ezeken kívül mindenki, akit erre a hatóság felszólít.

— **Mi vonatkozik azokra, akik év közepén kezdik az adóbevallást maga után vonó tevékenységet?**

— A kérdésben szereplőknek a

tevékenység kezdését követő 45 napon belül az első 30 nap jövedelméről kell megtenni az adóbevallást. Soron kívül — 15 napon belül — adóbevallást kell tenniük: akik megszüntetik az adóköteles tevékenységet, vagy akik adómentességi jogosultságot szereztek; akik földingatlanukat megosztva adják el, illetve ha nem is megosztva, de az ingatlan bizonyos feltételek mellett több személy közösen vásárolta meg; akik vétel, csere, vagy ajándék útján szereztek földjüket, házigatlanukat a szerzéstől számított öt éven belül eladják, vagy elcserélik.

— **Mi vonatkozik a mezőgazdasággal foglalkozó lakosságra?**

— A földterület használatából származó jövedelem a mezőgazdasági lakosság jövedelemadója alá esik. Tehát az a személy, aki gazdaságilag művelhető földterületet használ, illetve tulajdonában két-

évesnél idősebb ló, vagy öszvér van, a földterület fekvése szerint illetékes adóhatóságnál legkésőbb március 15-ig köteles adóbevallást tenni. Ugyanez vonatkozik azokra is, akik haszonélvezet, haszonbérlet, feles bérlet, háztáji vagy illetményföld címén művelnek földterületet.

— **Milyen esetben mellőzhető az adóbevallás?**

— Nem kell adóbevallást tenni azoknak, akiknek az előző évben használt és adóztatott földterületén, lovainak számában változás nem történt. Viszont mindenképpen adóbevallásra kötelezett a kataszteri holdat meghaladó szőlő, kert, gyümölcsös használatja, továbbá aki az előző esztendőben rendszeresen foglalkoztatott idegen munkaerőnek 10 ezer forint bért fizetett ki, vagy aki gazdaságában tavaly legalább 120 ezer forint értékű termelvényt állított elő. Végezetül: az adóbevallást hivatalos nyomtatványon kell benyújtani a területileg illetékes tanácsok adóhatóságainál. Az említett nyomtatványok ugyanott, díjmentesen szerezhetők be.

Köszönjük Acsay András tájékoztatóját.

Új vezetőség az ATOMKI-ben

Január 7-én Debrecenben az Atommagkutató Intézetben **Márta Ferenc**, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára adta át az új öt éves periódusra **dr. Berényi Dénes**

akadémikusnak az igazgatói, és **dr. Schrenk Bálint** kandidátusnak a tudományos igazgatóhelyettesi megbízatást.

Új Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola Győrött

- Az építkezés kezdete 1971
- 1977-ben a beruházás befejezése

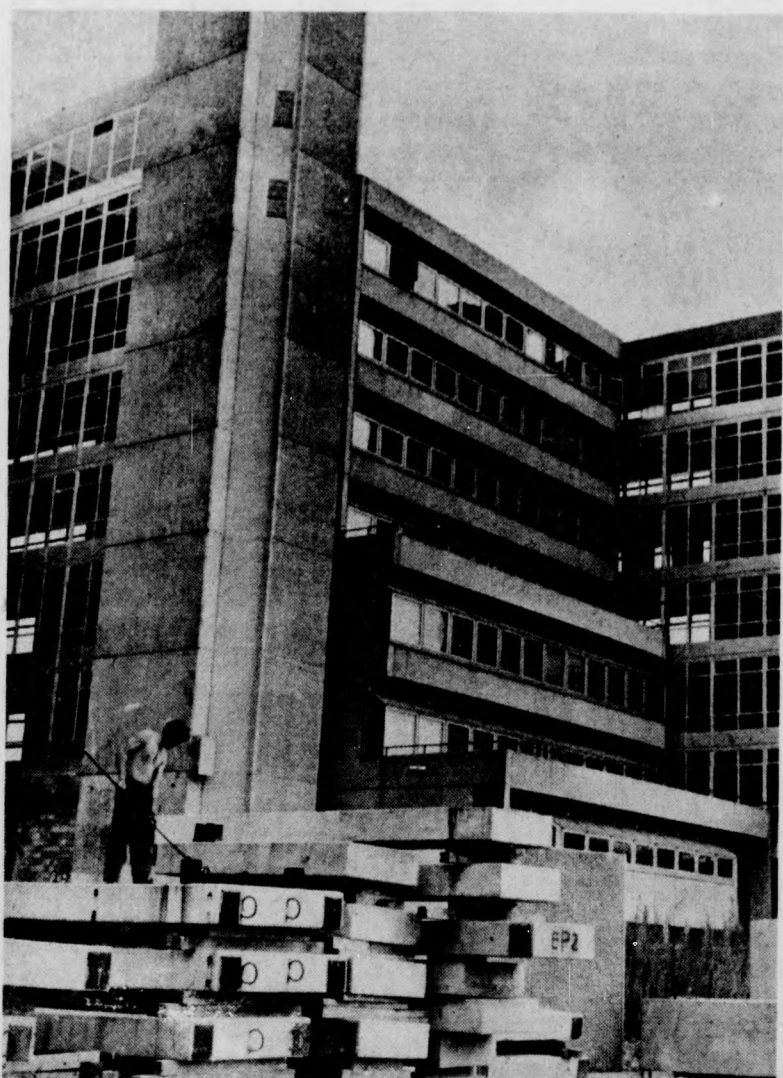
Az 547 millió forintos egyedi nagy beruházás az 1971. július 23-i alapkövetéssel vette kezdetét. Az azóta tartó munkálatok azt a célt szolgálják, hogy a győri Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola négy karának korszerű oktatási feltételeket alakítsanak ki. A négy karon — az építkezés befejezésekor — 1734 nappali tagozatos hallgatót képezhetnek. A kollégiumi épületekben 1404-en lakhatnak. Ami az építkezési munkálatok költségeit tekintti, az 414 millió forint. Az egyéb felszerelési és laboratóriumi költségekre 133 milliót költhetnek.

Az 1971-ben megkezdett építkezési munkálatok 1974. őszén elérték azt a szintet, hogy a Budapesten és Szegeden működő győri Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola egy része új helyre költözhetett. 1974. szeptemberében ugyanis átadták a négyes számú tanulmányi, a négyes számú kollégiumi és az egyes számú laboratóriumi épületet, valamint a konyhát, illetve az éttermet.

1975 szeptemberében átadták a hármas számú tanulmányi, a hármas számú kollégiumi és a kettes számú laboratóriumi épületeket. És, mint 1974-ben, ebben az évben is felkészülnek a következő esztendőre.

Bizonyos, hogy az 1976. évben elkészül a kettes és egyes számú tanulmányi, a kettes számú kollégiumi és a hármas számú laboratóriumi épület. És 1977-ben átadják a négyes számú laboratóriumot, valamint az igazgatási épületet. Ezzel Győr legnagyobb és az ország egyik legkorszerűbb oktatási intézményének építése befejeződik.

Lónyai Sándor

HÍREK

1976. január 13., kedd

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Veronika napja

A Nap kél 7.29 —

nyugszik 16.16 órakor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS kedd estig: **Felhőátvonulások, elsősorban fűtő esővel. A többfelé erős, időnként viharos, nyugati, északnyugati szél csak átmenetileg mérséklődik. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: 5–10 fok között. (MTI)**

NAGY KÖLTŐK VERSEI KISGYEREKNEK. Január 18-án, vasárnap 11 és 15 órai kezdettel kerül sor a Kossuth utca 1. szám alatti Pódium-teremben Surányi Ibolya nagy költőink gyermekverseiből összeállított műsorára „Tarka lepke, kis mese” címmel. A műsorban közreműködik Schwott Lajos rajzművész, a Ludas Matyi munkatárs. Jegyek az Országos Filmhőria pénztárában (Vörös Hadsereg útja 20.) és előadás előtt a helyszínen válthatók.

A KODÁLY ZOLTÁN ZENEMŰVÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLA diákjai Mit mesél a zene? címmel ismeretterjesztő előadást tartanak a Debreceni Konzervgyár ifjúsági klubjában január 15-én 18 órakor.

MEGNYÍLT A VIII. MAGYAR JÁTÉKFILMSZEMLE. Pécsen két évi szünet után ismét megrendezik a magyar játékfilmszemlét. A megnyitót díszelőadásra a Petőfi Filmszínházban került sor, amelynek keretében átadták a Magyar Újságírók Országos Szövetsége filmkritikusok tagozatának díjait. A filmkritikusok 1975. évi díját Dárday István rendező kapta a Jutulomutazás című filmjéért, Kolta János operatőr a Jutulomutazás és a Dérnye, hol van? című film fényképezéséért, Töröcsik Mari színművésznő a Dérnye, hol van? című filmben nyújtott alakításáért. Bihari József színművész az év filmjeiben és eddigi életműjében nyújtott alakításaiért részesült a filmkritikusok díjában.

DIVATBEMUTATÓ. A Kelet-magyarországi Textil- és Felsőruházati Nagykereskedelmi Vállalat a Magyar Divatintézettel közösen az 1976. év divatirányzatát reprezentáló divatbemutatót rendez az Aranybika Bartók Termében január 16-án délelőtt 11 órakor.

A KOHÓ- ÉS GÉPIPAR ötödik ötéves tervéről és az 1976. évi tennivalókról tanácskozott hétfőn a Vasas Szakszervezet központi vezetősége.

FELHÍVJUK A MÁV NYUGDÍJASOK FIGYELMÉT, hogy a részletes tüzelőjegyzék 1976. január 15-től február 10-ig tart. Az érdekeltek arcképes igazolvánnyal és az utolsó nyugdíjcsékkel jelentkezzenek a debreceni nagygállomás 1. emelet 107-es számú szobájában.

Negyvenöt évvel ezelőtt, 1931. január 13-án halt meg — 62 éves korában — Kandó Kálmán gépészmérnök, akadémikus, a vasútvillamosítás úttörője.

Mérnöki oklevelét 1892-ben a Budapesti Műegyetemen szerezte, majd gyakorlati működését egy párizsi cégénél kezdte el. Hazatérve a Ganz-gyár szolgálatába állott, ahol rövidesen a villamosági szerkesztési osztály vezetője lett. Bevezette az indukciós motorok gyártását (saját tervei, számítási módszere alapján) és megkezdte azok vasúti vontatás céljaira való alkalmazását, 1896–98-ban megépítette az első háromfázisú közúti villamosvasutat és több bányavasutat villamosított. Amikor az olasz kormány — amerikai tőkével — 1905-ben Vado Ligurében nagy mozdonygyárat létesített Kandó-mozdonyok gyártására, az akkor már híres mérnök több munkatársával együtt a vállalat szolgálatába állt, s mint a gyár műszaki vezetője, majd alelnöke Olaszország háborúba lépéséig, 1915-ig Itáliában tevékenykedett.

Két évvel később ismét a Ganz-kötelekébe lépett, mint műszaki igazgató, majd vezérigazgató, s megkezdte második vasútvillamosítási rezszerének, a fázisváltós rendszernek a kidolgozását; ez lehetővé tette a közhasználatú erőművek 50 periódusú áramának a vasúti vontatásban való közvetlen felhasználását. Hosszabb időt töltött az USA-ban is, a Westinghouse világég tanácsadójaként.

A márka védelméért

A Rába Magyar Vagon- és Gépgyárban főjavító üzem kezdte meg a munkát július közepén. Az üzemben a Rába Man motorok főjavítását végzik a legmodernebb technológiával, műszerek segítségével. Az idén a tervek szerint 800 felújított motor kerül vissza a vásárló partnerhez. Az új üzem védi a márka becsületét, mivel az itt levő szakemberek munkája a kifogástalan anyagellátás garantált minőségét jelenti. Rádi Jenő a szétszerelt motorok főtengelyét ellenőrző műszerek segítségével

NÉPMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS. Január 14-én délután 15 óra 30 perckor kerül sor a 108. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézetben a Hajdú-Bihar megyei népművészek alkotásait bemutató kiállítás megnyitására. A kiállítást Varga Gyula, a Déri Múzeum tudományos munkatársa nyitja meg, közreműködik az Apafi utcai középiskolai kollégium citera zenekara.

Amatőr színpadok baráti találkozója

Február 26–29. között rendezik meg Debrecenben az amatőr színpadok baráti találkozóját. A fesztiválon az ország legjobb amatőr színjátszó csoportjai — a tatabányai Bányász Színpad, a budapesti Pincészház, a pécsi Amatőr Színpad, a tiszaföldvári Bányai Kornél Diákszínpad, a szentesi Horváth Mihály Diákszínpad, a budapesti Vári Színpad — mellett az Alföld Ifjúsági Színpad, az Unió Színpad, az MGM Irodalmi Színpad, a hajdúböszörményi Városi Színpad és a püspökladányi Veritas Színpad vesz részt. A csoportok a Kossuth utca 1. szám alatti Pódium-teremben, a BIOGAL Gyógyszergyárban,

a hajdúböszörményi művelődési központban mutatják be műsorukat. A bemutatókat szakmai megbeszélés követi, a produkciók értékelését a rendezőszervek által felkért szakemberek — Csóori Sándor költő, Fischer Sándor, a Színház- és Filmművészeti Főiskola tanára, Sándor János, a Csokonai Színház főrendezője, Ruszt József, a kecskeméti Katona József Színház főrendezője, Rencz Antal, a Csokonai Színház rendezője végzik. Az amatőr színpadok baráti találkozója a színjátszó mozgalom életének egyik legjelentősebb eseménye lesz ebben az évben.

Halálos közlekedési baleset

Az elmúlt héten a megye közútjain hét közúti közlekedési baleset történt, amelyből egy halálos, kettő sérüléssel és négy anyagi kárral járt. A közúti balesetek közül egyet ismertettünk, amely 1976. január 11-én délután a Debrecen és Pállag közötti úton történt. **Bándy Bertalan** Debrecen, Mester u. 39. szám alatti lakos Pállag felől Debrecen felé közlekedett az IO 75-40 rendszámú személygépkocsival, mintegy 50–60 kilométeres sebességgel. A gépkocsiban a hátsó ülés-

sen tartózkodtak **Anikó** és **Zsolt** nevű gyermekei. Bándyné a gépjárművet nem az útviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, amelynek következtében megcsúszott, és az úttest melletti fának ütközött. A baleset következtében Bándy Anikó a helyszínen meghalt, Bándy Zsolt súlyos, míg Bándy Bertalané könnyű sérülést szenvedett. Az eddigi megállapítások szerint Bándyné 1973 óta vezet gépjárművet. A tragédia oka a relatív gyors-hajtás,

HAJD

Megk... kü... Loso

Kedden dé... tériumban m... gyes külügy... Melo Antune... niszter tárgya... A tárgyalá... Károly kül... Csaba Ferenc... saság lisszab... ügyminiszter... katarsa, ille... Magalhaes C... rium politika... Vieira, a Po... dapesti nagy...

Ernesto Me... Köztársaság... kísérete ked... terén megko... sok emlékmű... A koszorú... Szarka Káro... lyettes, Kele... Tanács elnök... renc, a Ma... lisszaboni na...

A ja

Lázár

Dudley Th... ügyminiszter... sok terén m... emlékművet... nehézipari... fogadta a ja... ebédet adott

A karib-te... ügyminiszter... fogadta Lázá... tanács elnök... Pál nehézipa... József külüg...

A KG

A KGST... nak Moszkv... ülésén megv... letén való e... senek kérdé... zösség orszá... és egyre nő... és therforg... szállítási esz... hatékonyab... déseit.

Ma

tárg

Dr. Bíró... miniszter v... dasági küld... Német Szöv... Szerdán... tartja első... gyar—Nyug... ri és Műsz... bizottság... kapcsolatai... és a kapcs... latairól.